

ГОРА

4/2013

STIHL®

www.stihl.bg

9 770861 757009

Лесовъд на годината -
инж. Златка АЗМАНОВА

www.gorabg-magazine.info

Пролетна промоция на уреди STIHL и VIKING

Посрещнете пролетта с богатия асортимент продукти на STIHL и VIKING. При дилърите на АНДРЕАС ШТИЛ ЕООД в цялата страна ще намерите подходящите уреди, с помощта на които с лекота ще приведете двора, градината и зелените площи в отлична форма. Възползвайте се от промоционалните ни пакети за:

- избрани модели бензинови коси и храсторези STIHL с включени в тях

1 л моторно масло STIHL и консумативи според модела;

- примери STIHL с 1 бр. корга.

Не пропускайте промоционалните цени на бензиновите триони STIHL MS 231, MS 251 и MS 271, както и на избрани модели електрически и бензинови косачки VIKING.

За повече информация посетете www.stihl.bg или най-близкия дилър на STIHL.

Времето лети

И тази Седмица на гората отмина. Публикуването в списанието ще напомня какво, къде и как се е случило. Няма да потъне в забрава и поводът за честванията в Благоевградска област - 100-годишнината на стопанствата в Разлог, гр. Гоце Делчев, Петрич и в с. Сатовча. Тяхната история е съхранена и в издадените по повод на юбилеите четири книги. През дните преди Седмицата излезе от печат и книга за горската история на цялата Благоевградска област и за хората, работили в региона, съдържаща биографични справки за 190 служители в горите.

Това е втората регионална книга след тази за Великотърновския горски район. Идеята на редакцията на сп. „Гора“, подкрепяна безапелационно от централното горско ведомство, всяко регионално управление да подготви своя книга битува сред колегията вече над 10 години. Дали времето върви или лети не е от значение, важното е, че като ги няма тези книги, сякаш не ги е имало и хората, работили в горите и дейностите, довели до превръщането на България в китна градина.

В края на миналата година излезе поредното национално издание, свързано с лесозащитата в България. С него почти всички горски теми са увековечени - за ерозията, дърводобива в България и в Коми, ловното стопанство, залесяването, за дейците и учениците, родени до 1940 година. За родените до 1950 г. книгата е почти готова. Само тази за лесоустройството очаква своите автори.

Дано за Седмицата на гората догодина горската книжнина се допълни с още някое регионално или национално издание. Защото времето всъщност лети.

2 Седмица на гората 2013: Българската гора празнува

11 Седмица на гората: Регионални чествания

16 Отчет за 2012 г.: Опазването на горите и дивеча

19 Международни изложения: Възможности за развитие на ловното стопанство

21 Европроекти: Ново изследване върху водните екосистеми

22 Гори и биоенергиен ресурс:
Перспективи пред използването на дървесна биомаса
за производство на енергия

25 Нови книги

27 Wood-Mizer на специализираното изложение
за дървообработващи машини Ligna+ в Ханوفر

На корицата
Снимка Йордан ДАМЯНОВ

Главен редактор:
инж. БОРИС ГОСПОДИНОВ
boris@iag.bg
bbgospod@yahoo.com

Редактори:
СВЕТЛАНА БЪНЗАРОВА
banzarova@abv.bg
(Водещ на броя)

ЮЛИЯ СЪБЧЕВА
yulia_sabcheva@abv.bg

Технически редактор:
инж. ВАНЯ КИСЬОВА-ИЛИЕВА
vaniakisiyova@abv.bg

Дизайн и предпечат:
ТЕМЕНУЖКА МАРКОВА
nushkamarkova@abv.bg

Фоторепортер:
ЙОРДАН ДАМЯНОВ
jordan.damianov@abv.bg

Адрес на редакцията:

София 1303, ул. „Антим I“ №17,
тел.: 988-86-42;
тел./факс: 988-04-15.
<http://www.gorabg-magazine.info>
E-mail: gora@iag.bg

ВІС ТТВВВВ22
ІВАН ВВ39 ТТВВ 9400 3121 0404 50
СЖ „Експресбанк“ АД, клон София.
Печатни коли 4. Формат 1/8 от 60/90.

Броят е погнисан за печат на
18.04.2013 г. Индекс 20346.

Годишен абонамент - 30.00 лева.
Отделен брой - 3.00 лева.
Отпечатано - „Фатум“ ООД

CONTENTS

- 2 Forest week 2013: Bulgarian forest is celebrating
- 11 Forest week: Regional celebrations
- 16 Report for 2012: The conservation of forests and game
- 19 International exhibitions: Opportunities for development of hunting
- 21 European projects: New research on aquatic ecosystems
- 22 Forests and bioenergy resource: Prospects for the use of wood biomass for energy production
- 25 New books
- 27 Wood-Mizer on specialized woodworking machines exhibition Ligna+ in Hanover

Подробна информация за дейността на Изпълнителната агенция по горите може да намерите на Интернет адрес www.iag.bg

Седмица на гората 2013

Българската гора

И тази година официалното откриване на Седмицата на гората се проведе на открито. На 1 април жителите на гостоприемния слънчев и раззеленил се Благоевград дойдоха на площад „Георги Измирлиев“ да споделят празника с лесовъдската колегия на

нални медии, които на 31 март бяха посрещнати от Дирекцията на Природния парк „Рилски манастир“ и ДГС - Благоевград, и запознати с дейността на парка и стопанството.

Домакинството на Седмицата, която се провежда

за 88-и път и тази година преминава под мотото „Гората и ние“, бе поверено на Югозападното държавно предприятие - Благоевград. Честванията съвпаднаха с 100-годишнината на четирите Държавни горски стопанства на предприятието - Разлог, Сатовча, гр. Гоце Делчев и Петрич. Официални гости на тържеството бяха министърът на земеделието и храните проф. Иван Станков и началникът на кабинета на министъра Виолета Динева, изпълнителният директор на ИАГ инж. Красимир Каменов и главният секретар на Агенцията инж. Валентина Маринова, кметът на Благоевград г-р Атанас Камбитов, зам.-областните управители Бисер Михайлов и Георги Баханов, директорът на ЮЗДП инж. Светослав Петров и председателят на УС на ЮЗДП инж. Иван Янев. За да открият празника, който всеки лесовъд носи в сърцето си, дойдоха директорите на регионалните дирекции по горите и на държавните горски предприятия, ръководители на държавните горски и ловни стопанства, представители на лесовъдската наука и образованието, на дирекциите на природните паркове и специализираните станции към ИАГ, на ФСОГСП, Съюза на лесовъдите в България и „Булпрофор“.

Събитието бе открито от инж. Светослав Петров - директор на Югозападното държавно предприятие.

Инж. Светослав Петров - директор на ЮЗДП - Благоевград, открива Седмицата на гората. Официалните гости (на първия ред отляво наляво) са инж. Красимир Каменов - изпълнителен директор на ИАГ, инж. Валентина Маринова - главен секретар на ИАГ, проф. Иван Станков - министър на земеделието и храните, г-р Атанас Камбитов - кмет на Благоевград

България. Биг бендът на града създаде приятна атмосфера за дошлите на площада, като не пропусна да изпее „Хубава си, моя горо“ в оригинален аранжировка.

Събитието бе предшествано от пътуващата пресконференция за журналисти от национални и регио-

ГОРАТА И ЖИВЕ празнува

Към лесовъдите с думи на благодарност за благородния и отговорния им труд се обърна министър Станков. Присъстващите бяха поздравени от кмета на Благоевград г-р Атанас Камбитов. Бе прочетен поздравителен адрес от евродепутата Мария Габриел.

Вълнуващо събитие бе традиционното връчване на наградите за голям принос към българската гора за 2012 година. С най-високото звание „Лесовъд на годината“ бе удостоена инж. Златка Азманова - начал-

Инж. Златка Азманова - носител на званието „Лесовъд на годината“ за 2012 г., с министър Станков

На снимката (отляво надясно) носители на най-високите лесовъдски отличия за 2012 г. - инж. Олга Николова, инж. Драган Драганов, инж. Златка Азманова и инж. Христо Янев

ник-отдел „Стопанисване на горите“ в Югоизточното държавно предприятие - Сливен. Нейни подгласници станаха инж. Христо Янев - зам.-директор на ДГС - Своге, и инж. Олга Николова - началник-отдел

Носители на приза „Най-добър служител по опазване на горите“ (отляво надясно) Станимир Атанасов, Георги Атанасов и Костадин Лечов

в Югозападното държавно предприятие - Благоевград. За носител на приза „За цялостен лесовъдски принос“ е определен инж. Драган Драганов - зам.-директор на РДГ - Русе.

С приза „Най-добър служител по опазване на горите“ бяха отличени Георги Атанасов - старши специалист горски инспектор в ИАГ, Станимир Атанасов - РДГ - Пазарджик, и Костадин Лечов - РДГ - Благоевград.

Отличията - плакет и грамота на ИАГ и почетен знак и сертификат на СЛБ, бяха връчени от министъра проф. Иван Станков и председателя на Съюза на лесовъдите в България проф. Иван Палигоров.

В зеленото пространство край централния площад официалните гости засадиха гръвчета.

В зала „22 септември“ бе представена фотозаложбата „Го-

рата и ние“, в която бяха включени архивни и актуални снимки от Държавното горско стопанство - Благоевград, фотоси от Природните паркове „Рилски манастир“ и „Витоша“, Националния парк „Пирин“ и трофейна изложба на ДАС „Витошко-Студена“.

Малките художници от града участваха в състезание за рисуване на асфалт на тема „Моята гора - моята мечта“, като награди имаше за всички. По-големите рисуваха картини по време на тържествата на площада и получиха поздравления от министър Станков.

Голяма радост на присъстващите доставиха детските формации „Пиринче“ и „Веселинка“ и славният ансамбъл „Пирин“.

Една от младите художници на Благоевград - 11-класничката Милица Стоянова

100 години ДГС - Разлог

Официалните гости на тържеството

В празничния 1 април ДГС - Разлог, отбеляза два повода - Седмицата на гората и 100 години от създаването на стопанството. Честването започна с полагане на венци и цветя пред паметника на Симеон Петеларов - създателят на първите залесявания на хълма Голак, и паметника на загиналите при гасене на горския пожар в м. Бетоловото.

В ранния следобед пред административната сграда на ДГС - Разлог, бяха засадени фиданки и празникът започна с тържествен водосвет в сградата на стопанство-

дишният директор на ГС - Разлог, инж. Борис Бангеев, директори на държавни горски предприятия, регионални дирекции по горите, държавните горски и ловни стопанства, настоящи и бивши служители.

След химна „Хубава си, моя гора“ прозвуча приветственото слово на директора на ДГС - Разлог, инж. Здравко Чилев: „ДГС - Разлог е създадено в началото на 1913 г. като Мехомийско лесничейство на името на град Мехомия (днес Разлог) като поделение на Министерството на земеделието и държавните имоти, въз основа на Закона за горите от 1904 година.

То е първото в Пиринския край, създадено непосредствено след освобождението на региона от петвековното османско робство.

Главната задача на Мехомийското лесничейство е била да охранява голяма част от горите на Пирин, Рила и Родопите, гравитиращи по горното и средното течение на р. Места, чиято площ възлиза на над 127 000 ха, а горите заемали 50 % от площта.

За изминалите 100 години в Държавното горско стопанство - Разлог, се изградиха редица технико-укрепителни съоръжения, с които напълно са спрени ерозионните и поройни процеси в Разложкия регион и те вече не представляват опасност. Новосъздадените гори за същия период са над 128 000 декара. Залесените обекти от стопиците горски работници, служители и лесовъдги и с доброволния труд на местното население, които от пустеещи и ерозирани земи са превърнати в прекрасни зелени гори, днес радват очите на всеки жител на Разложка община, на всички туристи и любители на природата. През изминалите 100 години чрез провеждането на редица горскостопански мероприятия и различни видове лесовъдски сечи ползването на дървесина от гората в Разложкото стопанство възлиза на над 2.2 млн. м³, без това да е дало отрицателно влияние на запасите, състав и състоянието на гората и на нейните полезни и социални функции за жителите на Разложка община.

Обръщайки се назад към поколенията, които работиха в Разложкото горско стопанство, им изказваме дълбока признателност и голяма благодарност за запазването и съхраняването на разложката гора. Ние сме горди от постигнатото през тези години за стопанисването и обновяването на прекрасните гори на Пирин, Рила и Родопите.

На лесовъдите, горските надзиратели и работниците днес пожелавам много здраве и ги призовавам да продължат традициите за още по-добро стопанисване, опазване и ефективно ползване на горите в Разложка община, за да останат те и за идните поколения, да им се

Изпълнителният директор на ИАГ инж. Красимир Каменов и директорът на ДГС - Разлог, инж. Здравко Чилев откриват юбилейната плоча

мо, където бе открита и изложбата от детски рисунки „Гората и ние“, а младите художници от училищата в Разлог получиха награди.

Духовата музика създаде празнично настроение и събра множество от гости и граждани пред сградата на стопанството, където всички бяха посрещнати със здравец, хляб и сол.

Тържеството уважиха изпълнителният директор на ИАГ инж. Красимир Каменов, главният секретар на ИАГ инж. Валентина Маринова, директорът на ЮЗДП - Благоевград, инж. Светослав Петров, председателят на СЛБ проф. Иван Палигорев, председателят на АОГ инж. Тихомир Томанов, кметът на Община Разлог инж. Красимир Герчев, председателят на Общинския съвет г-р Мария Кубанарова, председателят на Ловно-рибарското дружество - Разлог, инж. Любомир Коцаков, дългого-

ГОРАТА И ЖИВЕ

радват и да ги ползват. Честит 100-годишен юбилей! Приветствие по случай празника поднесе кметът на Община Разлог инж. Красимир Герчев, след което изпълнителният директор на ИАГ инж. Красимир Каменов и

директорът на ДГС - Разлог, инж. Здравко Чилев откриха юбилейната плоча „100 години горска служба в Разлог“. Тържеството завърши с музикалния поздрав на децата от читалище „15-и септември“.

100 години ДАС „Дикчан“ - с. Сатовча

Вторият ген от Седмичката на гората бе празничен за ДАС „Дикчан“, което отпразнува своята 100-годишнина.

Деца в носии посрещаха гостите на тържеството, което бе уважено от главния секретар на ИАГ инж. Валентина Маринова, директора на ЮЗДП инж. Светослав Петров, председателя на УС инж. Иван Янев, директора на СЗДП инж. Юри Миков, председателя на СЛБ проф. Иван Палигоров, кмета на Община Сатовча г-р Арбен Мименов, гл. инспектор на РС

Поздрав на детска фолклорна група „Зорница“ към гостите на тържеството

Паметната плоча бе открита от директора инж. Пламен Поюков (вляво) и ветерана инж. Иван Радоиков (вдясно)

отчетен запас от 4 314 000 м³. Увеличаването му с над 2 000 000 м³ за последните 60 години се дължи на усилията на бившите служители и работници, с които днес стопанството се гордее. „Нашите действия трябва да бъдат насочени така, че икономическите ползи да не влизат в конфликт с устойчивото развитие на горските екосистеми и европейските екологични норми. Не можем да не отчетем, че в периоди на криза горската икономика е гръбнакът на икономическото развитие на Община Сатовча. Не можем да не отчетем и социалната

функция на гората, която до днес осигурява най-евтината енергия за отопление на местното население“ - отбелязва инж. Поюков и отправя думи на благодарност към ветераните лесовъдци и работници, кметовете и жителите на Сатовча, както и към институциите и фирмите партньори. Приветствие поднесе и кметът на Община Сатовча г-р Арбен Мименов. Паметната плоча на фасадата на обновената административна сграда на стопанството бе открита от директора инж. Пламен Поюков и ветерана инж. Иван Радоиков.

Трофейната изложба

Първият от трите ловни дома, построени в м. Стария Дикчан

Тържеството продължи с поздрав на детска фолклорна група „Зорница“ - с. Сатовча, а всички гости имаха удоволствието да разгледат изложбата на трофеи в административната сграда. Празничният ден завърши с концерт в читалището на с. Сатовча.

100 години ДГС - гр. Гоце Делчев

Директорът инж. Тодор Гюров поздравява служителите и гостите на тържеството

Стогодишнината от създаването на Държавно горско стопанството - гр. Гоце Делчев, събра служители и гости пред административната сграда на стопанството в последния ден от Седмицата на гората. Празника уважиха заместник-кметовете на Община Гоце Делчев Богдан Боцев и Валери Сарандев, кметът на Община Хаджидимово Любим Терзиев, началникът на РС „ПБЗН“ гл. инспектор Росен Сергеев, началникът на ГПУ - Гоце Делчев, комисар Илия Сораджиев, председателят на УС на ЮЗДП - Благоевград, инж. Иван Янев. С приветствено слово към присъстващите се обърна директорът инж. Тодор Гюров: „За нашата дейност в горите, в ДГС - гр. Гоце Делчев, се ръководим от принципите на устойчиво, многофункционално и екологосъобразно ползване“ - каза той и направи кратката ретроспекция на 100-годишната история на предприятието. Държавното лесничество в наскоро освободения Неврокоп е създадено през пролетта на 1913 година. Дейността си започва с шестима служители - един администратор, един старши горски стражар и четирима

горски стражари. Лесничейството тогава е обхващало около две трети от територията на тогавашната Неврокопска околия. Близо 27 000 ха нови, пълноценни и висококачествени иглолистни и широколистни гори са създадени от дейността на ДГС - гр. Гоце Делчев, от 1913 г. до наши дни, като се дава предимство на естествените ценни местни дървесни видове. Държавно горско стопанство - гр. Гоце Делчев, е едно от първите стопанства в страната, което прилага хетерогенно лесоустройство в горите със специално предназначение.

От името на кмета на Община Гоце Делчев Владимир Москов. Почетния знак на града връчи зам.-кметът Валери Сарандев.

Поздравителен адрес за празника поднесе председателят на Управителния съвет на Югозападното държавно предприятие - Благоевград, инж. Иван Янев.

Честта да открие паметната плоча „100 години ДГС - гр. Гоце Делчев“, бе предоставена на дългогодишния директор на стопанството инж. Иван Радошков.

100 години ДГС - Петрич

Програмата за честването на 100-годишнината от създаването на стопанството включваше почистване на Алеята на здравето край града, посещение на водопадите Каменишки и Яворнишки, на хижа „Беласица“, засаждане на кестенови фиданки в местността Бялата чешма край с. Самуилово.

На тържествената част на 4 април за откриването на плочата по повод вековния юбилей на стопанството присъстваха служители, ветерани лесовъди, кметът на Община Петрич инж. Вельо Илиев, директорът на ДПП „Беласица“ инж. Добриел Радев, председателят на Ловно-рибарското дружество Георги Ичконов, гл. инспектор инж. Валентин Шаламанов - началник на РС „ПБЗН“, гл. инспектор Пенчо Стойчев - началник на ГПУ - Петрич, гл. инспектор Иван Харизанов - началник на РУ „Полиция“, управители на фирми, извършващи дърводобивна дейност на територията на стопанството, колеги от ДГС - с. Първомай.

Директорът инж. Христо Митов завърши словото си с пожелание за здраве, щастие, по-добри резултати в стопанисването и опазването на горите, съхраняването и умножаването на горското богатство за бъдещите поколения.

За стопанисването и охраната на горите на територията на ДГС - Петрич, се грижат 21 служители. Общата площ на стопанството след направения лесоу-

Колективът на стопанството

стройствен проект през 2009 г. е 10 559.6 ха с дървесен запас 2 229 625 м³ стояща маса (без клони). Лесистостта на горските територии - държавна собственост, е 99 процента. Средногодишното ползване на дървесина е 16 895 м³ лежача маса. Предвидените за залесяване площи са основно за създаването на тополовите култури по поречието на реките Струма и Струмешница.

Денят на преклонение

Станал неотменна традиция, Денят на преклонение пред лесовъдните и горските работници, отдали живота си в името на българската гора, и тази година бе отбелязан през последния работен ден, петък - 29 март, преди Седмицата на гората. Пред мемориала в двора на Лесотехническият университет веници и цветя поднесоха ръководители и служители от Изпълнителната агенция по горите, Регионалната дирекция по горите, ДГС - София, ЛТУ, Института за гората, ФСОГСП, „Булпрофор“, ветерани лесовъди, студенти, природозащитници.

В своето слово председателят на Съюза на лесо̀в̀д̀ните проф. Иван Палигор отбеляза: „Традиция стана всяка година преди началото на Седмицата на гората да отдаваме почит към всички лесовъди, от различните краища на нашата страна, които са посветили живота си на горското дело. Да се поклоним и пред паметта на тези наши колеги, които са загубили живота си в името на опазването и умножаването на горското богатство на България.

Днес лесовъдската колегия се прекланя пред тези ратници на българската гора. Съюзът на лесо̀в̀д̀ните ще продължи да издирва своите герои и да работи за достойното им вписване в нашата горска история.

Денят на преклонение е един, но нашите амбиции да издирваме и да възстановяваме паметта на своите пред-

шественици, отдали живота си за България и за българската гора, са постоянни.

Нашият призив към колегите, към всички днешни служители в горите е да продължим да издирваме, да почитваме създадените паметници, както и да оставяме паметни знаци за лесовъди, отдали живота си за опазването и умножаването на българската гора и да създадем условия бъдещите поколения да тачат тяхната памет.“

В Апостоловата гора е открита мемориална плоча на Георги Банков

В тържественото откриване на мемориалната плоча взеха участие (отляво наляво) инж. Пенчо Дерменджиев - директор на РДГ - Пловдив, Веселин Личев - кмет на Карлово, инж. Илия Симеонов - зам.-директор на Южнотранспортното държавно предприятие - Смолян, инж. Мико Павлов - директор на ДГС - Карлово

Апостоловата гора край Карлово е специална за българския лесовъд. Тя е жив паметник за Васил Левски от името на хората, които създават гори. По-красив, по-трогателен, материален и духовен едновременно знак за почит към Апостола на свободата едва ли е измислил някой по нашите земи. Сърцето на гората затуптява през 1988 г., когато първите мънички фиданки застават на пост в памет на великия Апостол. Тази пролет за 25-и път гръбчетата в подножието на гордия Карловски балкан се обличват в зеления цвят на живота, източват

все по-високо и ни правят по-горди от едно непреходно лесовъдско дело.

Гората е жива, защото до нейната люлка бе застанал един прекрасен и сърцат човек - Георги Бан-

Елена Банкова - съпругата на Георги Банков

ков, дългогодишен директор на Карловското горско стопанство, чийто достоен живот завърши през 2010 година. Гората е жива, защото за нейното израстване над две десетилетия не спират да се грижат работещите в стопанството, ръководено от инж. Мико Павлов. Гората е жива, защото се поддържа с възрожденското съзнание за необходимостта и непреходността на такава дело.

Тази пролет, в дните на Седмицата на гората, лесовъдската колегия от региона за-

писа в историята на Апостоловата гора още един златен ред. На 4 април край чешмата, която ромоли в началото на гората, бе открита мемориална плоча в памет на Георги Банков. Още веднъж карловци доказаха, че, стига да имаш сърце и желание, паметта към благородното дело на лесовъда може да бъде запазена.

Тържеството, на което с цветя в ръка дойдоха кметът

Седмица на гората 2013

на града Веселин Личев, директорът на РДГ - Пловдив, инж. Пенчо Дерменджиев и заместникът му инж. Мирослав Димитров, зам.-директорът на Южноцентралното гържавно предприятие - Смолян, инж. Илия Симеонов, председателят на Регионалното дружество на СЛБ в Пловдив инж. Никола Кабарджиков, колективът на ДГС - Карлово, граждани бе открито от директора на стопанството инж. Мико Павлов.

Развълнувана от проявата на почит, сред присъстващите бе и съпругата на Георги Банков - Елена.

Архиерейският наместник в Карлово отец Марко отслужи молебен в памет на Георги Банков, благослови лесовъдската колегия и пожела благородното ѝ дело да продължава.

Работещите в ДГС - Карлово, засадиха фиданки край паметния знак, поставен през 2003 г. в началото на Апостоловата гора и отбелязващ 120 години от създаването на горската служба в този край. Тази година стопанството с успешна дейност и традиции навлезе в своята 130-годишнина.

Присъстващите отрупаха с цветя новооткритата плоча, от която погледът на един горски апостол обгръщаше хората и любимата му гора. Под името му бяха изписани кратки, но възбуждащи думи: „Човекът, създаде този зелен рай в памет на Апостола“.

Нова гора

Студенти и преподаватели от ЛТУ и тази година продължиха традицията за създаване на нови гори по време на Седмицата на гората. На 4 април върху голина над софийското село Златуша бе създа-

дена смесена култура от черен бор и горун, в съответствие със съвременните изисквания за устойчиви насаждения. Залесяването бе организирано от Студентския клуб по опазване на природната среда с пред-

седател Яна Гочева, Студентския съвет с председател Камен Узунов и Факултета „Горско стопанство“ с декан доц. Милко Милев с партньорството на Държавно горско стопанство - София, с директор инж. Пламен Мишев.

Най-напред голината бе набраздена с тераси, създадени с ръчна почвopоготовка. На местата с по-гълбока почва са залесени широколистните фиданки. По-голямата част от терена е с плътка и каменлива почва, което определя доминирането на черния бор в бъдещата гора.

Тържествен факултетен съвет

В рамките на Седмицата на гората на 3 април се проведе тържествен факултетен съвет на Факултет „Горско стопанство“, на който присъстваха изпълнителният директор на Изпълнителната агенция по горите инж. Красимир Каменов, директорът на Дирекция „Гори и лесовъдски дейности“ инж. Стойчо Бялков,

директорът на Дирекция „Проекти и международни дейности“ г-р инж. Любчо Тричков, началникът на Отдел „Недържавни гори и контрол върху дейностите в горите“ г-р инж. Ценко Ценов, главните експерти от ИАГ и МЗХ инж. Емил Ракъджиев и инж. Елена Величкова, директорът на Института за гората проф. Хри-

ТОРАТА И ЖИВЕ

сто Цаков, зам.-директорът на ЮЗДП - Благоевград, инж. Дамян Дамянов, директорът на ДЛС „Искър“ инж. Людмил Харизанов.

Ректорският съвет на ЛТУ бе представен от ректора проф. Веселин Брезин и зам.-ректорите проф. Румен Томов и доц. Петър Желев. Присъстваха деканите на ФГП и ФЕЛА доц. Нено Тричков и чл.-кор. арх. Атанас Ковачев, както и преподаватели, студенти и служители от Университета.

По първа точка от дневния ред - Удостоляване с Почетния знак на ЛТУ на дългогодишния директор на ДЛС „Искър“ инж. Иван Явричев, слово за дейността на стопанството произнесе проф. Нино Нинов. В него той подчерта: „Да се представи Иван Явричев, означава да се говори за Ловно стопанство „Искър“, и обратно - колегията ни знае, че, когато говорим за „Искър“, става дума за инж. Явричев. Той е директор на стопанството от 1974 г. и работи и сега, след пенсионирането си, като зам.-директор. Несъмнено всичко постигнато в стопанството е негово дело“.

В обръщението си към присъстващите инж. Явричев сподели: „Почетният знак е признание за работата на целия екип на стопанството. Искан да благодаря на всички колеги, с които сме споделяли идеи и сме работили за каузата на ловното стопанство на България,

както и на екипа от Катедра „Ловно стопанство“, с които сме работили съвместно за изграждане на висококвалифицирани специалисти по ловно стопанство. Изказвам своята почит и уважение към моите учители професорите Никола Ботев и Иван Колев“.

Директорът на стопанството инж. Харизанов и ректорът проф. Брезин подписаха новия договор за сътрудничество между ЛТУ и ДЛС „Искър“.

Презентация на тема „Адаптивно стопанисване на издънкови дълбоки гори“ изнесе доц. Георги Костов, преподавател в Университета.

Проф. Веселин Брезин връчи на инж. Иван Явричев Почетния знак на ЛТУ

35 години нестихващ ентузиазъм

Нели Николова разрязва юбилейната торта

На 5 април Студентският клуб по опазване на природната среда към ЛТУ организира мило тържество по случай навършването на 35 години от основането си през 1977 година. Сред гостите бяха проф. Никола Колев, тогава научен ръководител на СКОПС, доц. Катинка Михова - технически секретар, и проф. Светла Генчева - ръководител на секция към Клуба, преподаватели от ЛТУ, бивши ръководители и членове на Клуба, природозащитници. Председателят на Клуба Яна Гочева запозна присъстващите с историята на СКОПС, като на екран бяха

Огнян Димитров, Тома Белев, Георги Хинков, Славчо Савев, Светослав Тодоров, Теодор Тодоров, Златанка Донева, Яни Янев. Технически секретари - Александър Ташев, Катинка Ми-

Председателят на СКОПС Огнян Грозев (вляво) от випуск 1980 г. предава шафетата на Огнян Угринов, випуск 1981 г. (сн. 1979 г.)

Днешни членове на Клуба с проф. Никола Колев (в средата). Вляво от него е Яна Гочева, вдясно - проф. Светла Генчева, а зад нея - доц. Катинка Михова

прожектирани фотоархивни материали, свързани с неговата дейност. Проф. Никола Колев сподели интересни факти от историята на откриването през 1973 г. към ВАТИ на специалността „Опазване на природната среда“, студентите от която впоследствие са в основата на създаването и съществуването на Клуба.

Председатели на СКОПС в годините 1977-2000 са били Гено Рачев, Огнян Грозев, Огнян Угринов, Димитър Арабаджиев, Петко Влаев, Петър Китин, Борислав Борисов,

хкова, Искра Василева, Надка Игнатова. Юбилейната торта разреза студентката Нели Николова. Ръчно изработени ключодържатели и юбилейни чаши допълниха приятните изненади, подготвени от младежите за всички присъстващи.

Гост от Франция

Във връзка със Седмица на гората по покана на Съюза на лесовъдите в България и на Факултет „Горско стопанство“ на Лесотехническият университет у нас бе

Ерве Немоз-Ражо - директор в Националната горска служба на Франция (ONF) и вицепрезидент на Съюза на европейските

лесовъди.

На 2 април в зала 4 на ЛТУ Ерве Немоз-Ражо изнесе лекция „Френският лесовъд през XXI век“ пред студенти и преподаватели от ФГС.

При представянето на госта доц. Милко Милев - декан на ФГС, изтъкна дълбоките корени на българо-френското сътрудничество, особено в областта на залесяването и борбата с ерозията.

Г-н Немоз-Ражо запозна аудиторията със структурата на горския сектор във Франция и новата мисия на френския лесовъд през XXI век - да представя значението на лесовъдските дейности пред обществото и да търси приходи за системата от все по-широко представяните екосистемни услуги.

Клуб „Фортуна“ пътува по долината на Струма

С топлина в сърцето, която жените - членове на Сдружение „Клуб „Фортуна““ носят от първия ден на създаването на организацията през 2002 г., посрещнаха Седмицата на гората в най-слънчевия български край - Пиринския. За да поддържат жива връзката и да обсъждат професионалните и човешките си проблеми, жените, посветили живота си на лесовъдската професия, се срещат няколко пъти в годината, като организацията се предоставя на ръководителки в системата на горите от различни краища на България. Целта е освен професионалната обмяна на опит, още по-добре да бъдат опознати условията, в които живеят и работят колегите, както и природните красоти на страната. Този път в организирането на срещата в Благоевградска област, наречена „Пътуване по долината на Струма“, своя ентузиазъм и сърце вложи инж. Ваня Каменова - председател на УС на Северозападното държавно предприятие - Враца, и член на Сдружението „Клуб Фортуна“. Инж. Каменова се погрижи за отличителните знаци на Клуба - шалчета с надпис и значки с лика на богинята на съдбата и късмета Фортуна, както и за малък информационен справочник, разказващ за забележителностите на избрания маршрут. Инж. Павла Ивандова - лесовъд от Благоевград, спомогна пътуването да бъде изпълнено с интересни исторически и краеведски подробности.

На 30-31 март „фортуните“ посетиха м. Рупите, където разгледаха храмовия комплекс „Света Петка“ и се

поклониха пред гроба на баба Ванга. В зеленото пространство до храма бяха залесени четири фиданки, предоставени от ДГС - Петрич.

В с. Златолист бяха посетени църквата и манастирът „Свети Георги“, в който в началото на XX век е служила монахиня, известна с името пророчицата Преподобна Стойна. Смятана за предшественичка на Ванга, тя като нея пророкувала и помагала на хората. В двора на манастирския комплекс се намира и вековното дърво - източен чинар, чиято възраст е 1295 години. Пукнатините на древната му кора притаяват в себе си хиляди човешки молби и желания, с които те се обръщат към Преподобна Стойна.

Пътуването продължи за Роженския манастир, а след това - с разходка в най-малкия български град Мелник. На своето общо събрание членовете на Сдружението изслушаха отчетния доклад на инж. Юлия Тумбаркова - директор на ДПП „Златни пясъци“ - Варна, и председател на Клуб „Фортуна“. С още три колежки, които са подали молби и бяха приети по реда на Устава, се увеличи съставът на Клуба и в момента наброява 50 дами. С възнание бе изслушан поздравителен адрес, изпратен от г-р инж. Меглена Плугчиева - посланик на Република България в Конфедерация Швейцария, която е сред учредителите на Сдружението. Колежките бяха поздравени и лично от инж. Валентина Маринова - главен секретар на Изпълнителната агенция по горите, съзчредител и активен член на Сдружение „Клуб „Фортуна“. Забележително е, че въпреки промените, които през годините съпътстват горския сектор, дамите, членувачи в Клуба, продължават да дават пример за толерантност и взаимопомощ вече 11-а година, откакто съществува „Фортуна“.

На 1 април членовете на Клуба взеха участие в откриването на Седмицата на гората в Благоевград.

РДГ - Пловдив

Регионалната дирекция откри Седмицата на гората под свой надслов „Бъдещето на гората е за децата“ в ЦДГ „Еделвайс“ в района на ж.к. „Тракия“ на 1 април. Зам.-директорът на РДГ - Пловдив, инж. Мирослав Димитров в присъствието на кмета на район Тракия Костадин Димитров, експерти и служители на Дирекцията, директора на детската градина Стела Колишева, персонала и децата дадоха старт на тържествата. Децата

ши символично залесяване в двора на детската градина. На 2 април в двора на читалището „Иван Вазов“ в Стария град беше представена изложба на детски рисунки, пластика и есе на тема „Нашата гора“, в която участваха малчуганите на Центъра за комплексни социални услуги „Олга Скобелева“. Награди получиха отличилите се в конкурса, поощрения имаше за всички. Детската вокална група „Бон Мин“ към Дома за деца, лишени от родителски грижи, изнесе музикална програма. Изложбата бе закрита с обща снимка на всички участници и с пожелание за продължаване на прекрасната вече 3-годишна традиция (сн. 1).

Регионалното честване бе проведено на 3 април с откриване на герб-лого на РДГ - Пловдив (сн. 2). Под звуците на „Хубава си, моя горо“ лентата бе прерязана от инж. Пенчо Дерменджиев - директор на РДГ, в присъствието на служители, ветерани, частнопрактикуващи лесовъди и представители на СЛБ и „Булпрофор“. Присъстващите поздравиха носителите на приза „Лесовъд на годината за регион Пловдив“ за 2012 г. - на първо място са инж. Мирослав Димитров - зам.-директор (сн. 3) и инж. Антон Бамбалов - експерт в Дирекцията, а техният подгласник е Живко Жеков - горски инспектор на РДГ. За цялостен принос за вертикалната планировка и поддръжка на двора бе отличен ланг. арх. Стамо Стамов. Всички участници в празника залесиха фиданки, характерни за региона, в дендрологичната част на двора.

представиха музикална програма, а експерти от РДГ разказаха на малките природолюбители за живота в гората и хората, които се грижат за нея. На всяка група от ЦДГ „Еделвайс“ служителите на Дирекцията подариха по едно гръбче, за което децата ще полагат грижи. Под звуците на „Хубава си, моя горо“ се извър-

ра.

На 5 април служители на Регионалната дирекция и деца от града залесиха фиданки до паметната плоча, открита през миналата година в ознаменуване на 130-годишнината от Пловдивската горската служба.

РДГ - Ловеч

Интересна и разнообразна и тази година беше програмата за честване на Седмицата на гората в РДГ - Ловеч. Тържествата започнаха с поставянето на венци на признателност пред бюст-паметника на лесовъда Никола Василев, организиран първите залесявания в региона.

На срещата с колегите от РДГ - Велико Търново, освен разискване на общите за двете дирекции проблеми, остана време и за посещение на историческите музеи на Плевен. Край музея „Плевенска панорама“ колективите на двете Регионални дирекции засадиха за спомен три брези (сн. 1).

Домакин на традиционното залесяване тази година

беше Община Ловеч. В съботния ден, организирани от инж. Павли Богдански - директор на РДГ - Ловеч, журналисти от Ловеч и Троян, служители на Дирекцията и граждани, в присъствието на председателя на Общинския съвет Корнелия Маринова и кмета Минчо Казанджиев залесиха повече от 500 смърча на общински терен в местността Синан тепе край Ловеч (сн. 2).

РДГ - Варна

Клубът на лесовъда при Регионалната дирекция съвместно със служители на ДГС - Варна, откриха Седмицата на гората. Съвместна с ДПП „Златни пясъци“ бе и инициативата да положат цветя на мемориалната чешма, направена в чест на изтъкнатия лесовъд Йордан Минков (сн. 1).

Традиционно бяха залесени фиганки и край мемориалния знак за 125-годишната горска служба във Варна (сн. 2).

На 3 април се проведе 32-та среща

на лесовъдните ветерани от региона, за които бе организирана екскурзия в Музея на мозайката в Девин и посещение в ДГС - Суворово (сн. 3).

На 4 април бе проведена традиционната пресконференция в конферентната зала на РДГ - Варна, на която ръководителите и експертите запознаха журналистите с дейността на лесовъдската колегия от региона.

ГОРАТА И ЖИЕ

РДГ - Бургас

Първото мероприятие от Седмицата на гората бе пресконференцията, на която служителите на Дирекцията разказаха на представителите на медиите от Бургаския регион за извършената дейност през 2012 година. Журналистите зададоха интересни въпроси и получиха конкретни отговори от директора инж. Стоян Терзиев, зам.-директора инж. Станимир Божанов и главния експерт по ловно и рибно стопанство инж. Негко Негев.

В основните училища бяха раздадени плакати за Седмицата на гората.

Служители на РДГ - Бургас, извършиха озеленяване на двора на ОУ „Братя Миладинови“. Засадени бяха едроразмерни декоративни фиданки от атласки кедър (снимката).

Отбор от горски инспектори се включи в традиционния турнир по футбол, посветен на празничната Сед-

мица. В турнира взеха участие 10 отбора от териториалните подразделения на ЮИДП от Бургаска област и отборът на Регионалната дирекция.

РДГ - СМОЛЯН

На 27 март във връзка с предстоящата Седмица на гората директорът на Регионалната дирекция по горите инж. Венцислав Фурлански покани журналисти от местните медии, за да ги запознае със състоянието на горите и дейностите по опазването им. Интересът към сегашните функции на регионалните дирекции е голям и с необходимото сътрудничество от страна на РДГ - Смолян, медиите могат да информират обществото за протичащите в горите процеси.

На 3 април служителите на Дирекцията, начело с директора инж. Венцислав Фурлански и зам.-директора инж. Сашка Иванова, осъществиха втори етап на озеленяването на прилежащия терен към административната сграда.

РДГ - Велико Търново

По случай празника на 3 април в Клуба на лесовете във Велико Търново се състоя традиционната петнадесета среща на лесовете ветерани. Срещата бе организирана от Дружеството на лесовете ветерани към Съюза на лесовете в България. Присъстваха 38 лесовети и специалисти, работили над 20 години в горското стопанство.

Пред участниците в срещата инж. Николай Николов - директор на РДГ - Велико Търново, и инж. Йордан Бонков - директор на ДГС „Болярка“, разказаха за честването на Седмицата на гората и споделиха становища за развитието на горското стопанство в България в настоящия момент. Ветераните обещаха съдействие при организиране на честването на 130-годишнината от създаването на ДГС „Болярка“ - Велико Търново, през 2014 година.

Бяха засадени три гръбчета от хималайски кедър, обикновена ела и смърч.

Срещата бе организирана със съдействието на инж. Иван Негков - директор на Северноцентралното гържовно предприятие.

ДГС - Стара Загора

С мотото „Засади дърво - създай живот“ ДГС - Стара Загора, първо в страната откри на 25 март честванията, посветени на празничната Седмица. Служителите на стопанството заедно с учениците засадиха фиданки от липа, бреза и ела в „класната стая на откриване“.

мо“ в ОУ „Кирил Христов“ в Стара Загора (сн. 1). С голям интерес учениците изслушаха разказа за Държавното горско стопанство, което е със 122-годишна история, и за неговите служители, които се грижат за гората.

На 28 март в наскоро ремонтираната конферентна зала ДГС - Стара Загора, уважи с коктейл всички пенсионирани служители от стопанството, които разгледаха и реновираната административна сграда.

На 29 март директорът на ДГС - Стара Загора, инж. Севдалина Иванова награди отличените участници в конкурса за детска рисунка „Деца и гората“ (сн. 2). Освен класираните на първите

три места, бяха поощрени още десет детски рисунки на учениците от първи до четвърти клас и четири рисунки на деца до петгодишна възраст.

ДПП „Витоша“ - София

По оригинален начин ДПП „Витоша“ отбеляза Седмицата на гората. На 5 и 6 април представители на Дирекцията посрещаха туристите в м. Златните мостове, съпровождаха ги по пътеката до хижа „Момина скала“, разказваха им за витошките смърчови гори и за столетелите ги природни бествия през последните десетина години и за предприетите в тази връзка залесявания. Маршрутът беше така избран, че да минава покрай някои от залесените места. На импровизиран информационен кът в началото на маршрута при заслона в м. Златните мостове експерти от ДПП „Витоша“ раздаваха на посетителите специално изгадени гуляни, описващи причините за масовото развитие на корояд-типограф на Витоша и борбата с него. Инициативата беше приета със задоволство от любителите на планината.

РДГ - София, и ЛЗС - София

В рамките на Седмицата на гората Лесозащитна станция - София, и Регионална дирекция по горите - София, съвместно организираха мероприятие, което се прове-

де на 4 април в сградата на ЛЗС. Доц. Янчо Найденов - директор на Станцията, официално откри събитието и представи на гостите презентация на тема „Гората като фактор за развитие на обществото“. В при-

ветствието си той каза, че лесовъдите имат голямо и важно задължение да опазят гората и да я съхранят за бъдещите поколения. Инж. Росен Попсабов - директор на Регионалната дирекция по горите, инж. Димитър Бърдаров и инж. Стефан Балов от Изпълнителната агенция по горите, инж. Свилена Божинова - директор на Горската семеконтролна станция - София, поднесоха своите приветствия. Всички присъстващи взеха участие в залесяване на фиданки пред сградата, където се помещава администрацията на Станцията.

„Булпрофор“ отбелязва празничната Седмица в Казанлъшко

На 5 и 6 април Браншовото сдружение на практикуващи лесовъди и горски предприемачи „Булпрофор“, с председател инж. Антоний Стефанов, проведе традиционното честване на Седмицата на гората в казанлъшкото с. Енина.

Първият ден бе посветен на семинар, на който се разискваха актуални теми за практикуващи лесовъди и горски предприемачи. Обсъждаха се предложения в краткосрочен и дългосрочен аспект, които да спомогнат за решаване на най-острите диспропорции в горския сектор.

Вечерта се проведе тържествената Вечер на лесовъда, на която станаха известни носителите на специално учредената награда „За особен принос в лесовъдската практика и каузата на „Булпрофор“ за 2012 година. Наградата бе връчена на инж. Даниела Георгиева - София, инж. Станка Насташова - Смолян, инж. Йорданка Джелепова - Хасково, инж. Стефан Самаринов - Кюстендил, инж. Йордан Терзийски - Самоков, инж. Хинко Гечев - Ловеч, инж. Димитър Джоков - Пловдив, инж. Стефан Димитров - Стражица, инж. Георги Янкулов - Петрич, инж. Тихомир Томанов - Стара Загора.

На втория ден бе посетен Музеят на залесителното дело в с. Шипка, където зам.-директорът на ДГС - Казанлък, инж. Владимир Атанасов разказа за мисионер-

ското дело на френския специалист Феликс Вожли, както и на Петър Манджуков и други видни български лесовъди от началото на XX в., по овладяването на пороите.

Залесяване на 26 фиданки група частни лесовъди направиха около Царския завой, по пътя за връх Шипка, в близост до паметната плоча, посветена на делото на Феликс Вожли.

Опазването на горите и дивеча

**Инж. Костадин СПАСОВ - директор
на Дирекция „Опазване на горите и лов“**

ЛОВ И ОПАЗВАНЕ НА ГОРИТЕ И ДИВЕЧА

През 2012 г. бяха извършени следните дейности, свързани със стопанисването и ползването на дивеча в държавните ловностопански райони на страната, и по поддържането на екологичното равновесие по горните течения на реките на територията на страната:

1. Участие в организирането и провеждането на обществено обсъждане на Плана за действие за вълка.
2. Участие в националното съвещание с ръководителите на ловните сдружения от НЛРС-БЛРС, експертите по лова към РДГ и експертите по лова към шестте държавни горски предприятия.

3. Участие с Българската агенция по безопасност на храните (БАБХ) в организирането и провеждането на действията по ограничаване на разпространението на шапа по чифтокопитните животни в областите Бургас, Варна, Шумен, Кърджали, Сливен, Ямбол и борбата с беса по лисиците в Северна България.

4. Организиран и проведен са четири заседания на Ловния съвет, на които са приети Таксацията на дивеча и Планът за ползване за 2012 г. и са обсъждани резултатите от извършените проверки на договорите за предоставяне на стопанисването и ползването на дивеча в ДУ, както и са набелязани действията за приемане на мерки за намаляване на произшествията при лов.

5. Организирано е участието в четири ловни изложения - Дортмунд, Залцбург, Мадрид и Бреша, резултат от които са постигнатите редица договорености за ловен туризъм през настоящия сезон.

6. Организирано е провеждането на 18-то издание на специализираната международна изложба „Природа, лов, риболов“ в Пловдив и Националната изложба от трофеи на хищници.

7. Сформирана е междуведомствената работна група, която подготви предложения за изменения и допълнения на ЗЛОД и ППЗЛОД с цел подобряване на работата в ловните сдружения и намаляване на браконьерските прояви.

8. Провеждане на срещата на експертно ниво с представители на МОСВ за изготвяне на съвместна позиция относно започналата наказателна процедура срещу България за нарушение № 2012/4067 по описа на Европейската комисия, в резултат на която бяха приети изменения и допълнения на ЗЛОД в частта, засягаща чл. 54 - забрана за ловуване на кафявата мечка.

9. В ловните сдружения са проведени курсове и изпити за придобиване правото на лов и подборно ловуване.

10. Подготвени са заповедите за откриването на около 50 конкурса за предоставяне на стопанисването и ползването на дивеча в ДУ към ДГС.

11. Провеждане на националното съвещание с експертите по лова към РДГ и ръководителите на ловните сдружения, свързано с откриването на груповия лов на дива свиня и предотвратяването на инциденти по време на ловните излети, както и коректното водене на ловната статистика.

12. Подготвени са текстовете за Наредбата за инвен-

таризация и ловностопанско планиране и за Наредбата за бонитиране на дивечовите местообитания, на които предстои утвърждаване от министъра на земеделието и храните.

13. Извършени са комплексните проверки на ферми за производство на ловни птици.

ПРЕВЕНЦИЯ, КОНТРОЛ И ОПАЗВАНЕ НА ГОРСКИТЕ ТЕРИТОРИИ

Опазване и защита на горските територии от пожари

През 2012 г. броят на горските пожари в страната бележи ръст и от статистиката, която се води в ИАГ, е установено, че годината се нарежда на трето място по брой на пожарите за последните десет години, след 2001 и 2007 година.

През юли, август и септември възникнаха много сложни за овладяване пожари. Началото им бе поставено с пожара на Витоша в резервата „Бистришко бранище“ и последвалите го големи по площ пожари в районите на Хасково, Несебър, Средец, Елхово, Пазарджик, Невестино, Елешница, Видин, Мездра и други.

С решаващото участие на служителите в РДГ, ДП, ДГС/ДАС и службите ПБЗН те бяха овладени във възможно най-кратки срокове, като не бяха допуснати критични ситуации от 2000 и 2007 година.

През изминалата година бяха регистрирани 876 горски пожари, при които са засегнати 12 729.8 ха горски територии, като площта на върховете пожари е 1604.4 ха (бел.ред.: Обзорът за защита на горските територии от пожари през 2012 г. е публикуван в бр. 2/2013 г. на сп. „Гора“).

Опазване на горските територии от нарушения

Към 31.12.2012 г. Изпълнителната агенция по горите контролира дейностите в горски територии на площ от 4.148 млн. хектара. Прекият контрол в тях се извършва от 444 горски инспектори.

През 2012 г. са извършени над 370 000 проверки на превозни средства, лица и обекти, свързани с ползването, преработката и търговията с горски, дивечови и рибни ресурси. За констатираните нарушения по горското и екологичното законодателство са съставени 18 738 акта за установени административни нарушения. В страната са обособени само 7 постоянни контролни горски пункта. Броят им бе намален (от 26 през 2010 г. и 20 през 2011 г.).

Констатираните нарушения. През изминалата година има увеличаване на броя на съставените актове за установяване на административни нарушения (АУАН) с 25 % спрямо 2011 г., или с 4548 повече. От съставените актове 10 104 са от служители на ТП - ДГС, ДАС и УОГС, 7568 - от горски инспектори към ИАГ и РДГ, и 1066 - от служители към общините, частни горовладелски сдружения и други. Най-много са актовете, съставени за нарушения на Закона за горите - 18 050 (96 %). От тях актовете за незаконен транспорт на дървесина са 6404, за разпореждане с незаконна дървесина - 2062, за

незаконен добив на дървесина - 4056. Съставени са също така 315 акта за нарушения при ползвания на недървесни горски продукти, 91 - за преработка на незаконна дървесина, 17 - за незаконно строителство, 62 - за причиняване на пожари, и 4677 - за други нарушения по Закона за горите.

По Закона за лова и опазване на дивеча са съставени 523 акта, по Закона за рибарството и аквакултурите - 206.

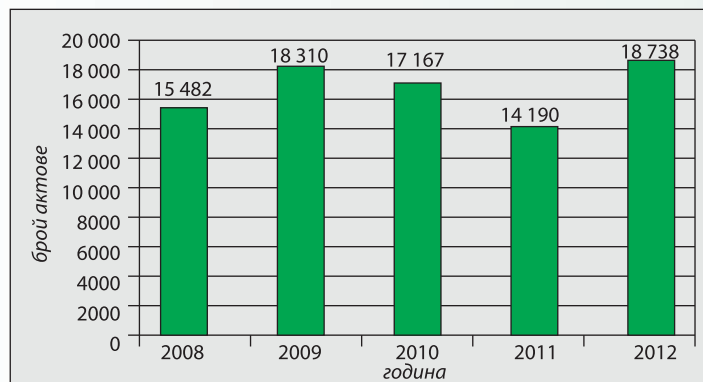
Някои от причините за нарастването на броя на съставените актове:

- С приемането на Наредба №1 от 30.01.2012 г. за контрола и опазването на горските територии бяха дадени подробни тълкувания на текстовете, регламентиращи условията и реда за осъществяване на дейностите по контрол и опазване на горските територии в Закона за горите.

- С измененията в Закона за горите, влезли в сила от 13.08.2012 г., се увеличиха правомощията на служителите с лесовъдско образование в ДГС/ДЛС и УОГС, като е дадено правото да управляват автомобили със специален режим на движение и да спират моторни превозни средства със стоп-налки и други.

- Опазването на горските територии с площ до 20 дка се организира и финансира от гържавните предприятия. Голяма част от нарушенията се извършват именно там поради липса на ангажираност от страна на собствениците им.

- В Академията на МВР бяха организирани обучения на горските инспектори, включващи промените в нормативната уредба и боравене с помощни средства.

Фиг.1. Брой на съставените актове по години

Райони с концентрация на нарушения. През изминалата година РДГ - Берковица, продължава да гържи първото място на констатираните нарушения - 2023, което е 13 % от общия брой за страната. Проблемите с опазването на горските територии там си остават нерешени и се провокират от икономическата изостаналост на региона, липсата на грижи от страна на собствениците на горски територии за тяхното опазване и стопанисване. През 2012 г. няма нито един сключен договор за възлагане на опазването на горска територия, собственост на физически и юридически лица. Извършването на нарушения се улеснява от свободния достъп до горските територии поради съществуващата гъста пътна мрежа в тях.

На второ място е РДГ - Варна. Там се наблюдава растеж от 33 % на съставените АУАН - от 1368 през 2011 г. на 2014 през 2012 година. В тази дирекция преобладават горските територии - гържавна собственост (около 90 %), като основната част от нарушенията се извършва в тях. С най-голяма концентрация на нарушенията са Държавните горски стопанства във Варна, Суворово, Старо Оряхово.

На трето място се нареждат РДГ - Ловеч - с 1745, и РДГ

- Бургас - с 1742 АУАН. Проблемите в района на РДГ - Ловеч, се определят от множеството собственици на гори, добре организирана мрежа за кражба на дървесина, липсата на реална превенция от страна на гържавните институции в областта. Пример за това е ДГС - Плевен - стопанството с най-голяма площ в страната, където са съставени 61 % от актовете в РДГ - Ловеч.

Нарушенията в РДГ - Бургас, се извършват основно на територията на ДГС - Аймос, ДГС - Бургас, и ДЛС „Несебър“, както и в районите около Средец, Карнобат и Сунгурларе.

В РДГ - Благоевград, през 2012 г. са съставени 1545 АУАН. За последните 5 години това е постоянен брой на актовете, като за последната година се наблюдава леко увеличаване. Намалява броят на разкритите нарушения при увеличаване на загържаната дървесина в района на дирекцията.

Издадени наказателни постановления, загържани вещи и предмети. По съставените през годината актове за административни нарушения са издадени 14 033 наказателни постановления (НП). След като имаше известни трудности, най-вече в организацията при воденето на актовете преписки, през 2012 г. пропуските почти във всички РДГ са елиминирани. Няма данни за пропуснати срокове по Закона за административните нарушения и наказания.

От издадените НП са обжалвани тройно повече в сравнение с 2011 г. - 622, като от тях 122 са отменени със съдебни решения (при 20 отменени през 2011 г.)

От образуваните административно-наказателни преписки 186 са прекратени от директорите на РДГ, което е със 75 броя повече от 2011 година.

Наложите парични санкции с НП са общо 2 089 000 лв., а по влезлите в сила НП са 1 001 000 лева. До края на периода са изпълнени наказанията по 1259 НП (15 % от броя на влезлите в сила), като повечето са доброволно изпълнени, а при 17 наказателни постановления - изпълнени чрез НАП (на стойност 1425 лв.).

Събрани са общо 145 705 лв. от влезлите в сила НП, което представлява 14.55 % събираемост. Наблюдава се покачване на събираемостта с близо 3 пункта, като през 2011 г. тя е била 11.85 на сто.

В Прокуратурата са изпратени 4951 преписки, 2919 преписки са върнати за административни производства, по 1938 няма решение. Образувани са 94 досъдебни производства. Постановени са 75 осъдителни присъди, което е над два пъти по-голям брой от 2011 г., когато са били 33.

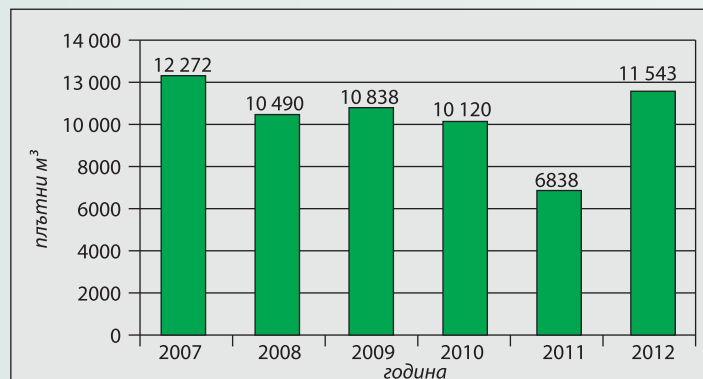
Издадени са 186 заповеди за налагане на принудителни административни мерки за спиране на дейности по чл. 253 от Закона за горите.

През 2012 г. има увеличаване на загържаната по актове дървесина, като най-голямо е то при гървата за огрев - 21 035 пр. м³ през 2012 г. (през 2011 г. са 12 186 пр. м³). Нарастване има и при загържаната обла строителна дървесина - от 1139 м³ през 2011 г. на 1572 през 2012 г., фасонираната дървесина е 295 м³ (със 141 м³ повече от 2011 г.). Общо за 2012 г. са загържани 11 543 м³ дървесина, което е близо два пъти повече от 2011 г. (6838 пл. м³).

По данните от РДГ за 2012 г. загържаната дървесина по АУАН и констатишни протоколи е 27 868 плътни куб. метра.

През 2012 г. са загържани още: 3679 kg недървесни горски продукти (при 2600 kg през 2011 г.); 743 МПС (365 за 2011 г.); 194 коня (36 за 2011 г.); 1127 каруци (542 за 2011 г.); 493 моторни триона (236 за 2011 г.); 440 брадви (140 за 2011 г.); 151 бр. различни видове оръжие, 32 лодки, 1721 л.м мрежи и 786 други инструменти и прибори.

Загържаните вещи и средства за извършване на нарушения са повече от два пъти в сравнение с предходната година. Това може да се тълкува двузначно - от една страна, служителите са подобрили качеството на работата си при опазване на горските територии, а от друга - нарушителите са увеличили незаконната дейност, свързана с ползванията от горските територии.

Фиг. 2. Количество дървесина от разкрити нарушения общо за ИАГ

Дейност на горските инспектори към РДГ. През 2012 г. служителите в РДГ са извършили общо 213 354 проверки, което е повече от половината от всички проверки по горското законодателство. Проверени са 25 451 обекта за преработка и търговия с дървесина, 8821 обекта за добив на дървесина, 117 637 МПС, 52 702 ловци и 4038 риболовци. Съставени са 9356 констатишни протокола и 7619 АУАН.

431 горски инспектори от РДГ са съставили близо 40 % от актовете в страната. Наблюдава се тенденция служителите, назначени или наети за опазване на поверените им горски територии, да не съставят актове, като търсят за съдействие служителите от РДГ. Служителите от РДГ са съставили 229 акта на служители от ДГС, ДАС, УОГС, общини, частни лесовъди и други лица, които при изпълнение на служебните си задължения са нарушили горското законодателство.

Загържани са общо 846 м³ обла строителна дървесина, 252 м³ фасонирана дървесина и 6574 пр. м³ дърва за огрев. Освен това са загържани и 407 МПС и 37 ремаркета, 189 моторни триона, 82 оръжия, 16 рибарски мрежи и други. През годината в Академията на МВР са обучени 271 горски инспектори от ИАГ и РДГ по програма, утвърдена от отдел „ОПКГТ“, в съответствие с изискванията на Наредба №1/2012 г. за КОГТ. Проведени са съвместни обучения на горските инспектори от РДГ - Пазарджик, и горски служители от териториалните поделения на ЮЦДП - район Пазарджик, както и горските инспектори от РДГ - Бургас, по теми, свързани с промените в нормативната база и разпоредбите на Наредба № 1/30.01.2012 г. за КОГТ и № 8/11.05.2012 г. за условията и реда на защита на горските територии от пожари.

Със Заповед № 837/12.10.2011 г. на изпълнителния директор на ИАГ на РДГ беше разпоредено създаването на необходимата организация чрез определяне на дежурни служители и на телефони за получаване на сигнали в работно и в извънработно време, които са предоставени на съответните центрове за приемане на спешни повиквания към единен европейски номер за спешни повиквания 112.

През 2012 г. са уволнени 3 горски инспектори - двама в РДГ - Кюстендил, и един - в РДГ - Кърджали. С „предупреждение за уволнение“ са наказани шестима горски инспектори, а със „забележка“ - 15 служители.

Дейност на горските инспектори към ИАГ. Гор-

ските инспектори към ИАГ са съставили общо 434 АУАН, в т.ч. 416 по ЗГ, 14 по ЗЛОД и ППЗЛОД, 2 по ЗРА и 2 по други закони.

Загържани са 79 м³ обла строителна дървесина, 62 м³ фасонирана дървесина, 602 пр. м³ дърва за горене, 76 МПС, 11 ремаркета, 34 товарни автомобили, 12 микробуса, 4 джипа, 9 леки автомобили, 27 каруци, 10 коне, 21 моторни триона, 6 брадви, 14 въдици, 1000 л.м рибарски мрежи, 223 кг риба, 5 ловни пушки, 5 лодки и 3 общински марки.

Данните показват, че един служител има средно съставени 36 АУАН. През 2012 г. общият брой инспектори е 13, организирани в 5 екипа. През 2011 г. са съставени 361 КП за нарушения, докато през 2012 г. са 520, или със 159 повече.

На 10.12.2012 г. са подменени служебните автомобили „Лада Нива“ с „Грейт Уолл - Ховер“. През годината се работи и за повишаване на квалификацията на служителите от звената. Проведени са обучения, свързани с промените в ЗГ, ЗЛОД и поднормативните актове. През пожароопасния сезон на 2012 г. горските инспектори бяха изпращани в помощ за овладяването и потушаването на горски пожари в районите на Регионалните дирекции по горите - София, Кюстендил и Благоевград. Екипите на горските инспектори към ИАГ доказват своята ефективност и бърза намеса по разкриване на нарушенията в горските територии.

Взаимодействие с други институции. Дирекция „Опазване на горите и лов“ отчита, че през изминалата година най-добри резултати са постигнати при опазването на горските територии от взаимодействие със структурите на МВР. През годината ИАГ организира провеждането на 8 съвместни акции със служители на ОД на МВР. Проведени също така са акции с дирекция „СПС“ в Регионалните дирекции по горите в Пазарджик, Пловдив, Бургас, Велико Търново, София, Сливен и Ловеч.

В много регионални дирекции по горите всеки месец се подписват и се изпълняват оперативни планове за съвместни проверки.

През годината бяха проведени съвместни проверки с представители на МВР и Прокуратурата в Югозападното и Южноцентралното държавно предприятие, с Агенция „Митници“, ДНСК, ИАРА, НАРС-САРБ, НАП, Изпълнителната агенция „Автомобилна инспекция“ и други на цехове за преработка и складове за търговия с дървесина, превозни средства, ловци, риболовци и други. Извършвани са проверки и с неправителствени организации.

По инициатива на РДГ са проведени заседания с кметовете на общини и представители на ведомства, имащи отношение към опазването и контрола в горските територии.

В изпълнение на предложенията от доклада за дейността на отдела през 2011 г. със заповед на изпълнителния директор на ИАГ е определена комисия за изработване на задание за програмиране на софтуер, чрез който да се издават електронни превозни билети, като информацията се записва на централен сървър в ИАГ.

Със заповед на изпълнителния директор на ИАГ е определена работна група, която да подготви за внедряване модул към „system.iag“, чрез който по електронен път да се води дневникът за постъпила, преработена и експедирана дървесина и да се издават превозни билети по чл. 211, ал. 3 от Закона за горите.

На 5-6.07.2012 г. бе проведено Национално съвещание по контрола и опазването на горските територии, на което бяха обсъдени състоянието и проблемите, както и затрудненията при прилагане на Наредба № 1/2012 година.

Възможности за развитие на ловното стопанство

Международната изложба „Природа, лов, риболов“, която по традиция се провежда всяка пролет, тази година отвори врати от 20 до 24 март в палата 3 на Международния панаир - Пловдив.

Съорганизатори на събитието бяха Изпълнителната агенция по горите, държавните горски предприятия, Националното ловно-рибарско сдружение „Съюз на ловците и риболовците в България“.

Деветнадесетото поред издание на форума отново бе под егидата на Министерството на земеделието и храните.

На официалното откриване присъстваха изпълнителният директор на ИАГ инж. Красимир Каменов, председателят на УС на НАРС инж. Иван Петков, главният директор на панаира Иван Соколов, изпълнителният директор Богомил Бонев, председателят на Общински съвет - Пловдив, арх. Илко Николов, зам.-кметът на Община Пловдив Розалин Петков, бизнесменът Георги Гергов.

„Стабилните дивечови запаси са един от показателите за степента на развитие на горския сектор и Изпълнителната агенция по горите, в качеството си на държавен орган, прави необходимото това природно богатство да бъде ефективно и професионално управлявано и да гарантира прилагането на европейските стандарти в тази област“ - каза инж. Красимир Каменов в приветствието си към гостите и участниците в изложението (сн. 1). Той откри изложбата със символичното прерязване на лентата.

Проявата

Изложението събра фирми, институции и сдружения, свързани с горското стопанство, лова и риболова, дивечовъдната дейност, съхраняването на природата, ал-

тернативните форми на туризъм.

Над 60 фирми показаха най-модерното ловно, риболовно и спортно оборудване - оръжия, принадлежности, облекло, аксесоари, оптически уреди, GPS за лов, туризъм и спорт, както и деликатеси от дивеч и риба, ловни трофеи и поставки за тях и още много изделия за лова, риболова, туризма и свободното време (сн. 2).

Изпълнителната агенция по горите, дирекциите на природните паркове и шестте държавни горски предприятия се представиха на изключително атрактивен щанд във формата на слънце, построен в центъра на

изложбената палата. Трофеи, препарирани екземпляри, езерце с риба и живи фазани привличаха посетителите (сн. 3).

Пълен с желеаещи да опитат дивечовите деликатеси бе и щандът на ДЛС „Росица“.

А фиданките на държавния разсадник „Голямоконарско шосе“ на ДГС - Пловдив, за поредна година нямаха реална конкуренция и бързо се изчерпваха.

Най-големият бръмбар в света - Голиат, с дължина 13 см, беше показан в сбирката на Регионалния природонаучен музей - Пловдив, наред с тропически пеперуди и минерали, добити в Източните Родопи.

Изложбата бе съпроводена и от много атракции. Тя започна със спектакъл на школата „Бага-Тур“ от Стара Загора, пресъздаващ бойните техники и умения на пра-

българите. В прабългарска юрта (сн. 4) беше разположена експозиция от старинни облекла и въоръжение, които се показват за първи път на форума. От лъковете и бойните брадви на

прабългарите, през действащи реплики на пушки, пистолети и револвери от времето преди ХХ в., до най-модерните ловни оръжия бяха показани на тазгодишното издание на „Природа, лов, риболов“. Освен да се запознаят с историята на оръжията от древността до наши дни, посетителите имаха възможност да изпробват своите умения в стрелба с лък и въздушна пушка. А след като отпаднаха законовите ограничения за търговия с ловно и спортно оръжие и муниципи по време на изложението, тази година посетителите можеха и да си купят оръжейни експонати.

Сред забавленията за малки и големи имаше демонстрации на гълъби и ловни соколи, демонстрации с високопроходими автомобили. За децата панаирът предложи безплатни разходки с пони.

VI Национална трофейна изложба

Изложбата, разположена в отделна палата, бе подготвена от Националното ловно-рибарско сдружение „Съюз на ловците и риболовците в България“ по повод 115 г. от неговото създаване (сн. 5). Експозицията, илюстрираща трофейното дело у нас, предизвика изключителен интерес сред посетителите. Бяха представени 686 експоната от благороден елен, елен лопатар, сърна, муфлон, дива свиня, вълк, чакал, лисица, язовец, сред които 2 световни рекорда и 183 отличени със златен медал.

Националната организация представи чрез фотоси и своята история от създаването си до днес - развитието на природозащитната дейност, грижата и стопанисването на дивеча, ловните и риболовните спортове, международната дейност.

Децата, посетили изложението, бяха зарадвани с подаръци от Националното ловно-рибарско сдружение.

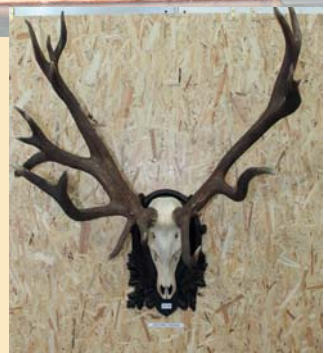
Национална стратегия за развитие на ловното стопанство

В рамките на изложението бе представен Проектът на Национална стратегия за развитие на ловното стопанство в България за периода 2012-2027 година. Кръглата маса беше организирана от Изпълнителната агенция по горите и събра представители на всички заинтересовани страни (сн. 6).

Проектът на Стратегията е разработен от работна група с председател проф. Нино Нинов от АТУ. Той запозна присъстващите с основните моменти, залегнали в документа, който ще послужи като основа за бъ-

дещо законодателство и развитие на сектора в следващите 15 години. Националната стратегия има за цел да очертае насоките за развитие на ловното стопанство в условията на пазарна икономика и да отговори на предизвикателствата за устойчиво развитие и опазване на всички възобновяеми природни ресурси. По време на срещата бяха изказани различни мнения и предложения, които ще бъдат взети под внимание от екипа, разработващ проекта.

Малките еколози посетиха изложението

Регионалната дирекция по горите - Пловдив, по традиция бе организирала посещение на ученици от ОУ „Петко Р. Славейков“. Над 80 третокласници от паралелки с екологична насоченост с интерес разгледаха трофейната изложба. Директорът на РДГ - Пловдив, инж. Пенчо Дерменджиев показа на децата богатото разнообразие от диви животни и ги запозна с типичните им

местообитания (сн. 7). Експерти от Регионалната дирекция заинтригуваха учениците с интересни факти за застрашени и изчезващи видове на територията на България, опазването на дивеча и разумното ползване

на природните ресурси. С интерес малчуганите разгледаха експозицията на въоръжение в прабългарската юрта. След това се запознаха с различни уреди и техники за риболов. Всички деца си тръгнаха с подаръци от

Регионалната дирекция по горите - Пловдив.

Състезание по стрелба
Традиционното състезание по стрелба с гладкоцевно ловно оръжие се проведе на Стрелбищен комплекс - с. Труд, в рамките на съпътстващата програма.

Участваха отборите на пет от държавните предприятия и Изпълнителната агенция по горите. Първи бе отборът на Югоизточното държавно предприятие, втори се класира отборът на Южноцентралното държавно предприятие, а трети - на Североизточното държавно предприятие. Отборите получиха купи и грамоти. Като най-добър стрелец се доказа Стайко Ненов от Югоизточното държавно предприятие.

Юлия СЪБЧЕВА
Снимки Йордан ДАМЯНОВ

Европроекти

Ново изследване върху водните екосистеми

Научноизследователският проект WISER, който разполага с финансова подкрепа от Европейския съюз в размер на 7 млн. евро, обединява 25 европейски научноизследователски организации от общо 16 държави, работещи в областта на биологичния анализ, моделирането и възстановяването на сладководни и крайбрежни екосистеми.

Резултатите от проучванията на проекта WISER сочат, че за възстановяването на водните ресурси е необходимо много повече време, отколкото се е смятало досега. Научноизследователският екип по проекта е разработил препоръки за по-чисти, по-здрави и по-устойчиви водни екосистеми.

Човешката дейност оказва значително въздействие върху водните екосистеми - водата от реките и езерата, както и от крайбрежните ивици, ни служи в най-различни области - селско стопанство, промишленост, транспорт, енергетика, обезвреждане на отпадъци и много други. Последиците се виждат с просто око - от замърсяване на почвите до ерозия на бреговете. Но как се измерват щетите от сблъсъка между човека и водата и какви изводи могат да се направят?

Група изследователи, работещи в рамките на научноизследователския проект WISER на ЕС, проучиха проблема за човешкото въздействие върху водните екосистеми и стигнаха до показателни заключения. В резултат на тригодишна работа по проекта WISER бяха разработени екологични индикатори за оценяване и контрол на езера, реки и крайбрежни зони. Благодарение на това изследване може да се намери решение за някои от най-сериозните въпроси, свързани с водната околна среда в Европа, и да се изгради по-екологосъобразна връзка между човека и водните екосистеми.

„Искахме да разберем как екосистемите реагират на външна намеса и да наблюдаваме естествения процес на възстановяване вследствие на човешкото въздействие. Затова разработихме методи за оценяване на качеството на екосистемите, въз основа на които можем да създадем общи екологични стандарти и инструменти за възстановяване“ - обяснява Даниел Херинг - професор по хидробиология в германския университет „Дуйсбург-Есен“ и координатор на проекта.

В рамките на проекта, който приключи през март 2012 г., бяха изследвани редица въпроси - способности за оценяване на състоянието на морските зони, реките и езерата, както и методи за тяхното възстановяване и модели на управление, които да ограничат последиците от човешката намеса. Изследователите от WISER са анализирали информация от 90 различни бази данни, обхващащи всички категории водни басейни, и са провели нови полеви проучвания. Те са наблюдавали промените в хранителните вещества във водите, както и въздействието, оказвано от водни организми като фитопланктон и риби. Съставили са списък с ико-

номически рентабилни управленски практики и мерки за възстановяване на засегнати водни басейни.

Заключението на екипа на WISER, което го голяма степен съвпада с резултатите на европейските агенции за опазване на околната среда, е, че по-голямата част от европейските водни екосистеми са засегнати и за възстановяването им е необходимо време. „Мнозина вярват, че организмите реагират веднага на предприетите мерки за възстановяване на съответната екосистема, но много често това отнема години. По правило са нужни около 10-20 години, преди да проличат резултатите от човешката намеса в дадена екосистема“ - допълва проф. Херинг.

Според него проблемите в Европа са различни. Много области в северната част на континента все още страдат от въздействието на киселинни дъждове, които са се издели преди десетки години, но тези райони вече са почти възстановени. В резултат от конкуренцията за пространство в Централна Европа дърветата покрай реките са изсечени, а на тяхно място се развива интензивно селско стопанство. На юг проблемите по-често са свързани с недостига на вода, като отрицателната тенденция се засилва поради изменението на климата.

Изготвеният набор от инструменти предлага множество идеи как да се справим с проблемите. Една от тях е да се изградят буферни ивици по протежение на реките, което ще възпрепятства проникването на пестициди и други замърсители във водата. Разположени само на няколко метра от пасищата и дърветата, тези ивици могат също да предпазят бреговете от ерозия. Въпреки че WISER показва сериозните поражения, нанесени от човека върху екосистемите, координаторът на проекта вярва, че извършените изследвания ще помогнат на политиките да предприемат действия за по-устойчивото управление на водните ресурси. „С WISER се отвори пътят към по-чисти, по-здрави и по-устойчиви водни басейни. Надявам се, че това ще доведе и до нови правила в тази област“ - обобщава проф. Херинг.

Източник: <http://www.wiser.eu>

Перспективи пред използването на дървесна биомаса за производство на енергия

**Инж. Валентин ЧАМБОВ, д-р инж. Ценко ЦЕНОВ -
Изпълнителна агенция по горите**

Увеличаването на дела на производство на енергия от възобновяеми енергийни източници (ВЕИ) е стратегическа цел в световен и национален мащаб. Рационалното използване на енергия от тези източници допринася за овладяване на негативните промени в климата и насърчаване на икономическия растеж и заетостта, за сигурна и достъпна енергия за потребителите. Директива 2009/28 на ЕС за насърчаване на използването на енергия от ВЕИ поставя общата рамка за развитие на този енергиен сектор и дългосрочните цели за намаляване на емисиите на парникови газове, увеличаване на дела на ВЕИ в брутното крайно потребление на енергия на ЕС.

Възобновяемите енергийни източници са приоритет на националната енергийна политика, като целта е достигането на 16 % дял на енергията от тях в брутното крайно потребление на страната през 2020 година. Значителен дял в производството на енергия от ВЕИ има използването на биомаса. Според Международната енергийна агенция (International Energy Agency) приблизително 11 % от енергията в света се произвежда от биомаса. Изпълнението на националната цел минава през създаването на нови високоефективни мощности за производство на енергия от твърда биомаса. Тук е ролята на държавата за въвеждането както на конкретни действия за стимулиране на новите производства, така и за регулативни мерки в сектора, с които да не се допусне енергийните производства да влияят негативно върху останалата дървопреработваща индустрия или върху околната среда.

Дефинициите за понятието „биомаса“ в Закона за енергията от възобновяеми източници и в Закона за горите се различават. Предвид по-общия характер на първия закон, определението в него е по-широко и включва: биологичноразграждаща се част от продукти, отпадъци и остатъци от биологичен произход от селското стопанство (включително растителни и животински вещества), горското стопанство и свързаните с тях промишлености, включително рибно стопанство и аквакултури, както и биологичноразграждаща се част от промишлени и битови отпадъци. Специалната по отношение на горския сектор норма е включила в дефиницията по-ограничен обхват, съсредоточавайки се върху биологичноразграждащите се продукти или части от продукти, отпадъци и остатъци от биологичен произход само от горските територии и свързаните с тях промишлености.

Принципното предимство на дървесната биомаса в сравнение с изкопаемите горива са по-ниските емисии на парникови газове. Биомасата абсорбира толкова количество въглерод по време на растежа, колкото изразходва при изгарянето. Тя не допринася за глобалното затопляне и се възприема като въглероднонеутрална суровина. Наличието на малко количество сяра в сравнение с въглищата гарантира отделяне на по-малко SO₂ при изгаряне. Други основни предимства на дървесната биомаса са равномерното разпределение по цялата земна повърхност (за разлика от други ограничени източници на енергия), сравнително евтини и рентабилни технологии, необходими за експлоатацията на то-

зи енергиен потенциал, възможността за обезпечаването на местните, регионалните, националните и международните енергийни нужди, алтернативата на бързо изразходваните резерви от изкопаеми горива, позитивната роля за редуциране на емисиите, водещи до парников ефект.

В последните 2-3 години в страната стана особено актуален въпросът за ресурсното обезпечаване на новосъздаващите се мощности за производство на енергия от дървесна биомаса. За кратко време в обществото и бизнеса се зародиха две противоречиви мнения - от една страна, мнението за изключително голям потенциал в българските гори за усвояване на дървесина, дървесен отпад и остатъци от сечите за енергийно производство, а от друга страна - загрижеността за евентуално прекомерно ползване над предвидените обеми в горскостопанските планове и програми, както и за обезлесяване и загуба на биоразнообразие. Не на последно място се чува и опасения от другата част на индустрията, базирана на преработка на дървесина, относно възможностите за толериране на употребата на дървесина за производство на енергия за сметка на останалия дървопреработвателен сегмент. Въпреки нормативно въведеното ограничение за употребата на едрата строителна дървесина за производство на енергия, съществуват съмнения за коректното прилагане на разпоредбата, която на практика въвежда добрите практики за енергийно ползване само на нискокачествена дървесина и отпад. Опасенията в голяма степен са свързани не със сегашната ситуация в слабо развития към момента сектор на енергопроизводство от биомаса, а по-скоро с евентуалното бурно и необвързано с ресурса развитие, обусловено от високата изкупна цена за електрическата енергия, произведена от биомаса. Определянето на нови, по-високи преференциални цени за продажба на електрическа енергия от енергийни централи, ползващи биомаса с инсталирана мощност до 10 MWt, определени с Решение № Ц-018/28.06.2012 г. на ДКЕВР на основание чл. 32 от Закона за енергията от възобновяеми източници, допълнително подсили страховете за рязко увеличаване на новосъздадени мощности, без да е направен дългосрочен анализ за осигуряването на дървесина за тези нови производства в съответните региони, и отражението върху останалите производства, базирани на същата суровина.

Така в близко време негласното противопоставяне

между двата сегмента от индустрията, базирана на преработка на дървесина, се очертава да прерасне в открит конфликт. Пазарът на дървесина няма да може бързо да урегулира това ново търсене, предвид което е необходимо да се засили ролята на държавата за постигане на баланс между интересите на двете страни, за да не се превърне българската гора в заложник на решаването на този назряващ проблем. От една страна, държавата е задължена да търси начини да стимулира производството на енергия от ВЕИ, включително биомаса, за да достигне заложените цели от 16 % дял на тази енергия в общия енергиен микс през 2020 година. От друга страна, освен опасенията на екологичните организации за бурното развитие на такова производство и влиянието му върху околната среда, е необходимо да се чуе и мнението на над 30 000 души, заети в дървопреработвателната индустрия. Естественото увеличаване на цените на дървесината, породено от конкуренцията на този пазар, изглежда на пръв поглед привлекателно за собствениците на гори и държавните предприятия, но това може да доведе в дългосрочен аспект до загуба на конкурентоспособност от българските предприятия за сметка на чужди и да предизвика свиване на родната индустрия. Анализът на пазара на дървесина през последните години, с изключение на голямата криза през 2009 г., показва, че има един относително стабилен баланс между потребителите на дървесина за преработка във вторични продукти, местното население, потребяващо суровината за отопление, и износа. Не се отчитат нереализирани количества добита дървесина на склад, при това без да има развит енергиен сегмент.

Един опростен анализ показва, че за нова инсталирана мощност за производство на електрическа енергия от 5 MWt ще са необходими около 80-100 хил. м³ дървесина годишно. За рентабилността на производството тези количества дървесина практически трябва да бъдат добивани в радиус до 50 км заради високата стойност на транспортните разходи. В тази връзка изграждането на големи инсталации за производство на електрическа екоенергия е съпроводено с два основни риска - работа със суровина на по-висока стойност, предвид необходимостта да се използва дървесна биомаса и от по-отдалечени райони, и да се поставя под съмнение пълното оползотворяване на топлинната енергия от когенерацията. В значителна степен на условията за рентабилност и оползотворяване на топлинната енергия отговарят съществуващите ТЕЦ, които с известни преустройства в технологията на изгаряне на суровината могат да осигурят едно устойчиво оползотворяване на когенерационното производство.

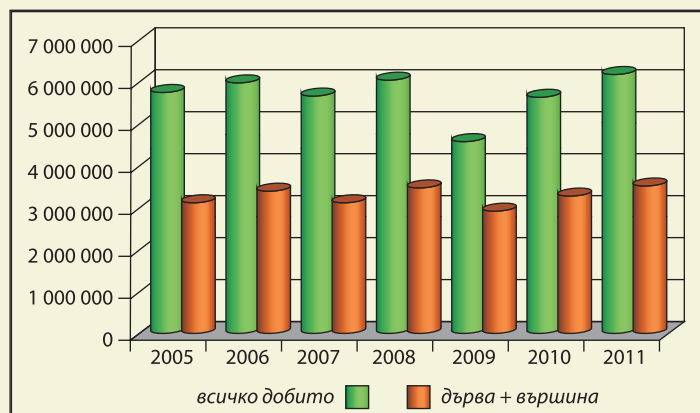
КАКВО Е СЕГАШНОТО СЪСТОЯНИЕ НА ГОРСКИТЕ РЕСУРСИ?

Анализът на последната информация за горския сектор показва относително устойчиво производство на дървесина в рамките на около 5-6 млн. м³ годишно от горите, стопанисвани по Закона за горите, независимо от тяхната собственост (*фигурата*).

Структурата на добиваната дървесина в страната показва, че основен дял заема дървесината от категориите дърва, средна и дребна строителна дървесина - около 80 %, което ги прави изключително подходящи за енергийно производство, но също така и за производство на плочи, целулоза, хартия, фазер и друга технологична преработка. Въпреки че в целите, заложи в

Националната стратегия за устойчиво развитие в горския сектор 2006-2015, е предвидено ползването на дървесина да достигне 8 млн. м³ през 2010 г. и 10 млн. м³ през 2020 г., досега не са намерени подходящи механизми за тяхното постигане.

Извършените промени в нормативните и стратегическите документи за горския сектор не са достатъчно основание, за да се очаква значително увеличаване на добиваните количества дървесина в следващите 3-4 го-

Фиг. Добив на дървесината през 2005-2011 г., м³

дини. Като основни причини за по-малкия добив обикновено се сочат ниската технологична и техническа обезпеченост на дърводобивната промишленост, недостатъчната квалификация на включените в дърводобива човешки ресурси, слабо развитата пътна и техническа инфраструктура в горските територии, заниженото предвиждане по лесоустройствените проекти и не на последно място - необходимостта от уточняване на действителния запас и прираст на горите чрез използване на алтернативни на досега използваните методи за инвентаризация.

В публичното пространство постоянно се дискутират темите, свързани с енергийното производство от дървесна биомаса, и се декларират намеренията за пълно и ефективно оползотворяване на естествения отпад и остатъците след сечите в българските гори, като с тези количества да бъде „прочистена“ гората и да се произведе енергия. Съобщава се за заявен интерес през следващите три години инвестициите в производство на биогаз, електро- и топлоенергия от биомаса да надхвърлят 1 млрд. лв. в рамките на над 100 проекта. Логично е тези инвестиционни намерения да бъдат обвързани с възможностите на горските ресурси. Освен облага дървесина, потенциален ресурс за енергийно производство са и останалите след сечите вършина и клони. Практиката показва, че да се събирават само остатъци след сечта, ако едновременно с това не се събира и обла дървесина от категориите дърва, средна и дребна, е трудоемко и неефективно. Европейска практика е (Германия, Австрия, Швеция, Словения и др.) да се събира вършина с диаметър на дебелия край не по-малка от 10-12 сантиметра. Иначе събирането е нерентабилно, а и получената след раздробяването на технологични трески смес е нискокалорична. Усвояването на вършината и отпада е в пряка връзка с други екологични изисквания за поддържането на мъртва (биотопна) дървесина. Някои български и интернационални екологични организации оспориха постановки в общата енергийна политика на ЕС, насочена към увеличаване на дела на енергията от ВЕИ, включител-

но гървесна биомаса, сравнявайки ползването на биомасата за енергия с „въглеродна бомба със закъснител“. На общеевропейско ниво са разработени няколко стратегически, програмни и нормативни документа, насърчаващи и регулиращи увеличаването на потреблението на гървесна биомаса за енергия. Освен това към Постоянния комитет по горско стопанство бе създадена и работна група, която предложи на Комисията мерки за увеличаване на ползването на гървесина и гървесни остатъци за енергийно производство. В тези документи устойчивото ползване на ресурса и опазването на биоразнообразието също не са подминати, но опасенията, изразени в България от различни НПО, не намират отражение. Още повече, в доклад на Комисията до Европейския парламент относно изискванията за устойчивост при използването на източниците на твърда биомаса се посочва, че при използване на горкостопански и селскостопански остатъци намаленията на емисиите на парникови газове (в сравнение с алтернативния случай на използване на минерални горива) са много големи, обикновено над 80 %.

Аналогични на европейските постановки, целящи увеличаване на ползването на биомаса за енергия, има и в нашите стратегически и програмни документи, включително в Националната дългосрочна програма за насърчаване на използването на биомасата за периода 2008-2020 г. и Националния план за действие за енергията от възобновяеми източници. В голямата част от тях е наблегнато на факта, че основният неоползотворен ресурс от биомасата е в селското стопанство, а потенциалът на гървесната биомаса е оценен като значително по-малък. За България неоползотвореният потенциал на биомасата от селското стопанство е посочен като три пъти по-голям в сравнение с този от горското стопанство. Дори гървесната биомаса, наред с хидроенергията, са отчетени като ресурси с най-пълноценно оползотворяване. Оценката на потенциала от биомаса изисква изключително внимателен и предпазлив подход, тъй като става дума за ресурси, които са възобновяеми, но са с ограничен прираст и много други ценни приложения, включително осигуряване на храната на хората, кислорода за атмосферата, количеството и качеството на водата.

ОТ КОГО ДА СЕ ПОУЧИМ?

България има малък практически опит в производството на енергия от гървесна биомаса. Полезен за нас може да се окаже опитът на страните в Централна, Западна и Северна Европа, които отдавна произвеждат енергия от гървесна биомаса при спазване на всички екологични изисквания и принципите за устойчиво стопанисване на горските екосистеми. В Швеция например в енергийния микс на страната ВЕИ заемат над 50 %, като само биоенергията има дял от над 32 %. В крайното общо потребление енергията, произведена от биомаса, изпреварва енергията, произведена от петрол. Основна суровина за производството на биомаса за енергийни цели са гървесината и гървесните продукти. Процесът на смяна на горивата е стартирал преди 30-40 години, като пионери в тази промяна са били големите дървопреработвателни предприятия, последвани от другите големи представители на индустрията, обществените сгради и накрая от населението. На национално и регионално ниво са разработени схеми от стимули, насочени към преминаването към биогорива, като разликите в крайните цени на биогоривата и петролните продукти също са били есте-

ствен стимул за извършването на смяната. В цялото общество е било назряло усещането от необходимост за излизане от зависимостта от петролните продукти и преминаване към устойчиво ползване на местните възобновяеми енергийни източници. В този процес са били въвлечени за съвместни действия академичният, общественят и частният сектор (моделът Triple Helix), като усилията са насочени към прекратяване и на най-малката зависимост от изкопаемите горива. За целта е било обърнато сериозно внимание на биомасата от земеделските и горските територии. Проведено в Швеция проучване посочва, че около 43 % от обема на всяко отсечено дърво отива за производство на енергия. Други изследвания показват, че всяко населено място с над 1000 жители е подходящо за изграждане на топлоцентра на биомаса, като централи с мощност по-малка от 5 MW не са препоръчителни за комбинирано производство на топлина и електричество. Основен ресурс за тези централи са гървесният чипс и пелетите. За отоплението на индивидуални жилища областта гървесина (дърва за горене) е рядкост, а дори и в такива случаи горенето се извършва във високоэффективни инсталации. В Австрия, Германия, Дания и Швеция отдавна е осъзната необходимостта от проучвания за ресурсното обезпечаване на енергийното производство и за гарантиране на продажбата на произведената топлинна енергия, а стартирането на такъв бизнес и ситуирането на такива централи е съобразено с тези проучвания. Устойчивото търсене на гървесна биомаса в тези страни е в пряка връзка с изградените и новите мощности. Важно място в този процес заемат създадените регионални мрежи от логистични центрове. Основната дейност на един такъв център е да осигурява връзката между продавачите на обла гървесина и потребителите на преработена гървесина под формата на технологични трески за производство на енергия. Логистичните центрове имат важно значение за малките енергийни централи, в които може да възникне проблем при организирането на снабдяване със суровината и това да стане демотивиращ фактор за извършването на една промяна - от лесностъпния петрол към котли с изгаряне на гървесна биомаса, независимо под каква форма. Създаването на такива центрове е действие в посока реализиране на една от основните цели на енергийната политика на страните от ЕС - за сигурност на енергийните доставки чрез рационално използване на енергията от крайните потребители, развитие на вътрешен енергиен пазар и увеличаване на дела на енергията от възобновяеми енергийни източници. Този иновативен подход на Германия и Швеция успешно се популяризира в пет други европейски страни чрез проекта „BioRegions“. За България е изследван районът на Средна гора (общините Ихтиман, Панагюрище, Стрелча, Хисаря, Карлово и Брезово) и е разработен пилотен план за действие за оползотворяване на биомасата.

ЛЕСОВЪДСТВОТО И ВЕИ

Възприетата стратегическа насока за развитие на производството на енергия от гървесна биомаса като една от мерките за намаляване на въглеродните емисии и справяне с климатичните промени намира широка подкрепа от обществото, в т.ч. от специалистите, които стопанисват и управляват горите. Техният принос е съществен при оценката, планирането и устойчивото ползване на горските ресурси. Той се изразява главно в реализирането на важните цели пред

горското стопанство на България - провеждане на природосъобразно лесовъдство в горите; увеличаване на дела на сертифицираните гори; подобряване на горската инфраструктура; устойчив баланс на потреблението на горските ресурси. Създаването на повече реални условия за устойчиво производство на дървесна биомаса е свързано не само с оползотворяването на вършината и отпадъците при сечта, а и със създаването на нови гори за ускорено производство на дървесина (плантации) върху горски и земеделски територии.

Реален и съществен потенциал за производство на биомаса има в българското земеделие и животновъдство. Предвид една от основните цели на Общата селскостопанска политика - повишаване на приходите на лицата, заети със земеделие, е необходимо да бъдат предприети действия, насочени към пълното усвояване на продукта на тяхната дейност, включително и на отпадъците и съпътстващите продукти, както и остатъците след преработката на продукта. Съществена възможност за оползотворяването на съпътстващите земеделието продукти е тяхната употреба за производство на енергия. Това може да бъде реализирано чрез подходящи стимули, които в достатъчна степен да подтикнат земеделските стопани да организират сами събирането на този ресурс или да предоставят ползването му на организации с такъв предмет на дейност. Важно е да се знае, че ако в региона няма потребители на тази суровина, нейното събиране би било безпредметно и няма да оправдае заложените икономически и екологични цели. Затова стимули трябва да бъдат насочени и към организирането и изграждането на мрежи от центрове за логистика, търговия и употреба на този остатъчен от земеделското (и от горското) производство продукт, по аналогия с изградените в някои държави Търговски центрове за биомаса. Слабото развитие на сектора, свързан с оползотворяването на биомасата от земеделието към настоящия момент, показва, че мерките, предвидени в ПРСР и други програми на ЕС, не могат в задоволителна степен да стимулират земеделските производители да осъществяват тази допълнителна дейност, което налага въвеждането на нови мерки и стимули на обществено ниво или разширяване на обхвата на съществуващите към момента мерки в ПРСР.

Въпреки значителния, според някои проучвания, потенциал и ресурс за ползване на биомаса от земеделие и животновъдство у нас, към настоящия момент производителите на енергия от биомаса са насочили усилията си основно към снабдяването си със суровина само от дървесина и дървесни продукти. Такова развитие е напълно възможно, но считаме за важно, преди решението за ситуиране на някоя енергийна централа в даден регион, да се извършва проучване на ресурса с участието на лесовъд и експерти по околна среда, местната администрация и след съобразяването с наличните действащи дървопреработвателни мощности. Изграждането на централи, които ще произвеждат единствено електричество, поради невъзможност да реализират съпътстващата производство и топлинна енергия (която е над два пъти повече от произведената електрическа), е неразумно и нежелателно. Това би заглъбчило противоречията в използването на горския ресурс в регионален аспект, както и би увеличило рисковете за околната среда, въпреки положителния финансов резултат за собственика на централата, за което спомагат и високите преференциални цени за изкупуване на електричеството.

Развитието на производството на енергия от дървесна биомаса като една от мерките за намаляване на въглеродните емисии и справяне с климатичните промени е в пряка връзка с дългосрочното развитие на горите. То е осъзнато и се приема от лесовъдите, които вече реагират с действия, насочени към максимално оползотворяване на горските ресурси, при спазване на критериите за устойчиво стопанисване на горските екосистеми. Вниманието е насочено към реализиране на ползване на дървесина в горите за превръщане, в иглолистните култури и при провеждане на други лесовъдски мероприятия. Допълнителна перспектива за производство на дървесна биомаса има и в създаването на плантации от бързорастящи дървесни видове върху горски, земеделски и урбанизирани територии. Съхраняването, рационалното и отговорно използване на природните ресурси, в т.ч. на дървесната биомаса, е основна предпоставка не само за подобряването и опазването на околната среда, но и за постигането на устойчив икономически растеж и повишаване на конкурентоспособността на българската икономика.

Нови книги

Михаил Б. Михайлов. Горите на Благоевградска област. История и кадри. Изпълнителна агенция по горите, София, 2013 г., 184 стр.

Книгата е втората от поредицата регионални книги, които се издават от централното горско ведомство и редакцията на сп. „Гора“, за съхраняване на историята на регионалните дейности в горите и на имената на хората, отгали своя професионален и личен живот в служба на гората.

Посветена е на 100-годишнината от основаването на първите горски стопанства на територията на Благоевградска област. Първата част на книгата съдържа кратка географска и историческа справка за горите и горското дело в

областта, характеристика на горския фонд, данни за ловното стопанство, възобновяването и залесяването, почивното дело, упоменати са лесовъдите от Благоевградския край с по-значим национален и регионален принос за горите, както и ръководителите на РДГ - Благоевград.

Подробно са разгледани историческото развитие и постижения на горските и ловните стопанства по Местенското и Струмското поречие, както и Опитната база по залесяване и борба с ерозията - гр. Сандански, и Природен парк „Беласица“. Към всяко от поделенията са приложени очерци на служители с дългогодишен стаж.

Втората част на книгата съдържа биографични справки за лесовъдите и служителите в горите на Благоевградска област.

Приложеният снимков материал от архивни и съвременни фотографии на автора допълва и обогатява изданието.

ЕВРОПЕЙСКИ ПАРИ
ЗА БЪЛГАРСКОТО СЕЛО

ЕВРОПЕЙСКИ ПАРИ ЗА БЪЛГАРСКАТА ПРИРОДА

Земеделските стопани със земи в НАТУРА могат да получат до 150 евро на хектар

Земеделските стопани, регистрирани в Интегрираната система за администриране и контрол (ИСАК) ще могат да получават компенсаторни плащания по **Мярка 213** „Плащания по Натура 2000 за земеделски земи“ от Програмата за развитие на селските райони 2007-2013 г. В зависимост от забранените дейности в тези зони и типа земеползване – постоянни пасища, обработваема земя или трайни насаждения, плащанията варират от 20 до 150 евро на хектар годишно. Повече информация може да получите на интернет адрес www.natura2000bg.org, както и в общинските и областните служби по земеделие и РИОСВ. **Срокът за подаване на заявленията ще бъде от 1 март до 15 май 2013 г., заедно със заявленията за директни плащания на площ.**

enrd.ec.europa.eu

МИНИСТЕРСТВО НА
ЗЕМЕДЕЛИЕТО И ХРАНИТЕ

Допълнителна информация и помощ можете да получите на www.psr.government.bg

Програма
за развитие на
селските райони
(2007-2013)

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

Европейски земеделски
фонд за развитие на
селските райони:
„Европа инвестира
в селските райони“

Wood-Mizer на специализираното изложение за дърво-обработващи машини Ligna+ в Хановер

Компанията Wood-Mizer за първи път представя новата концепция на автоматизираната линия за преработка на тънки трупи

През 2013 г. изложбата Ligna+ преминава под мотото „Да направим повече от дървесината. Иновации. Ефективност. Решения“. Следвайки това мото, компанията Wood-Mizer - лидер в технологията на разбичване на трупи с тесни ленти, ще представи целия спектър от лентовите си банцизи за икономична, нискоразходна и ви-кокопроизводителна преработка на дървесина.

Иновации: Автоматизирана линия за преработка на тънки трупи

Главен експонат на щанда на Wood-Mizer е линията SLP, предназначена за производство на дървени фасонирани материали, предимно за палети от тънки трупи. Съгласно новата концепция, SLP е с по-висока степен на автоматизация, с което персоналът може да се намали два пъти. Линията се обслужва от 2-3-ма работници. Тънките трупи с дължина от 1 до 3.6 м и диаметър 10-40 см се подават с помощта на транспортър от наклонена рампа върху линията, която се състои от три последователни машини:

1. Сдвоен вертикален банциг TVS, който преработва тънки трупи в двустранно обработена призма.
 2. Единичен хоризонтален банциг SHS, който дообработва призмата (оформя трета обработена страна).
 3. Хоризонтален многоглав банциг, който разбичва тристранно обработената призма на палетни дъски с желаната дебелина.
- Всичките банцизи са свързани с транспортни конвейери от три типа: лентови, ролкови и верижни. Системата от притискачи и позиционирането на материала осигуряват прецизно рязане. Управлението на банцизите е изведено на централен пулт, който се намира в началото на линията.

На изложението Ligna+ специалистите на компанията Wood-Mizer ще демонстрират оборудването в действие, а също така ще покажат варианти на композирането на окомплектовката от линията в зависимост от желаната производителност.

Ефективност: Банцизи за различен по мащабите си бизнес

Предимствата на банцизите на Wood-Mizer са обусловени от технологията на рязането с тесни ленти: икономисва се енергия, тъй като се използват двигатели с малка мощност, икономисва се дървесина, тъй като от един труп се получават повече фасонирани материали и по-малко стърготини.

На изложението Ligna+ 2013 компанията Wood-Mizer ще представи голям спектър от своите банцизи за малкия и средния бизнес. Най-компактната машина LT 10 намира приложение в домашното стопанство, докато серията LT 15 е подходяща за началното ниво на разбичване на трупи. На изложбата LT 15 с електрически двигател и устройство за белене на кората пред лентата ще бъде допълнително оборудван с глава за рендосване MP 100. Този комплект е подходящ за производителите на дървени къщи за рендосани греди и профилирани колони.

Банцизите LT 20 ще бъдат представени в два варианта: с класическа основна рама с електродвигател и устройство за белене на кората пред лентата и стационарния LT 20B, чиято основна рама е от няколко секции и дистанционно управление. В такава версия банцигът е подходящ за малки предприятия. Дистанционното му управление намалява физическото натоварване на оператора, благодарение на което той по-малко се изморява и производителността се увеличава.

Прочутите мобилни банцизи на Wood-Mizer ще бъдат представени с полупромишления модел LT 70 с дизелов двигател с мощност 42 к.с. Този банциг е оборудван с лентоводни колела с по-голям диаметър, мощна хидравлична система за манипулиране (натоварване, завъртане, центриране, притискане) на трупи и осигурява високоскоростно рязане с минимална поддръжка.

Много предприятия, които се занимават с първичната обработка на дървесината, търсят начини за увеличаване на производител-

ността. Компанията Wood-Mizer предлага заръбващ циркуляр EG 300, снабден с два циркулярни триона, пулт за управление и лазерен указател на местата на срязване. Допълнителното предимство е, че EG 300 може да бъде трансформиран да работи като многолистов циркуляр с пет циркулярни триона.

През последните години Wood-Mizer работи успешно в сектора за промишлени банцизи. Така се появяват промишлените модели WM 3000 и WM 3500. На изложението ще бъде показан нов модел банциг за промишлени цели, подробна информация за който ще бъде публикувана по-късно.

Тесни банцигови ленти: Като единствен производител на банцизи за трупи и на банцигови ленти, компанията Wood-Mizer ще представи на изложението пълния си асортимент на режещите ленти в три серии: прочутите ленти DoubleHard, стелитираните ленти RazorTip и икономичните SilverTip. Понастоящем компанията произвежда ленти в пет варианта с профил на зъбите за различни дървесни видове, включвайки нови ширини (32-75 мм) и дебелини (1-1.4 мм).

Wood-Mizer ще покаже широка гама заточващи устройства, разработени на основата на CBN-технологията, започвайки с икономичното BMS 200, през професионалното BMS 250 до индустриалното автоматизирано BMS 600, предназначено за фирмените центрове за подготовка на банцигови ленти. Четири варианта на устройствата за чапразене също отговарят на изискванията на ползвателите - от ръчното устройство BMT 100 до автоматичното BMT 300 с цифрово програмно управление.

Особено внимание заслужават представените за първи път устройства за чапразене BMT 200/250, които са оборудвани с ръкохватка за едновременно чапразене на два зъба и могат да бъдат както изцяло ръчни, така и с пулт за управление и двигател за подаване на лентата.

По този начин иновационните решения на Wood-Mizer са способни да „направят повече от дървесината“: да увеличат икономическата ефективност и конкурентоспособност на предприятията.

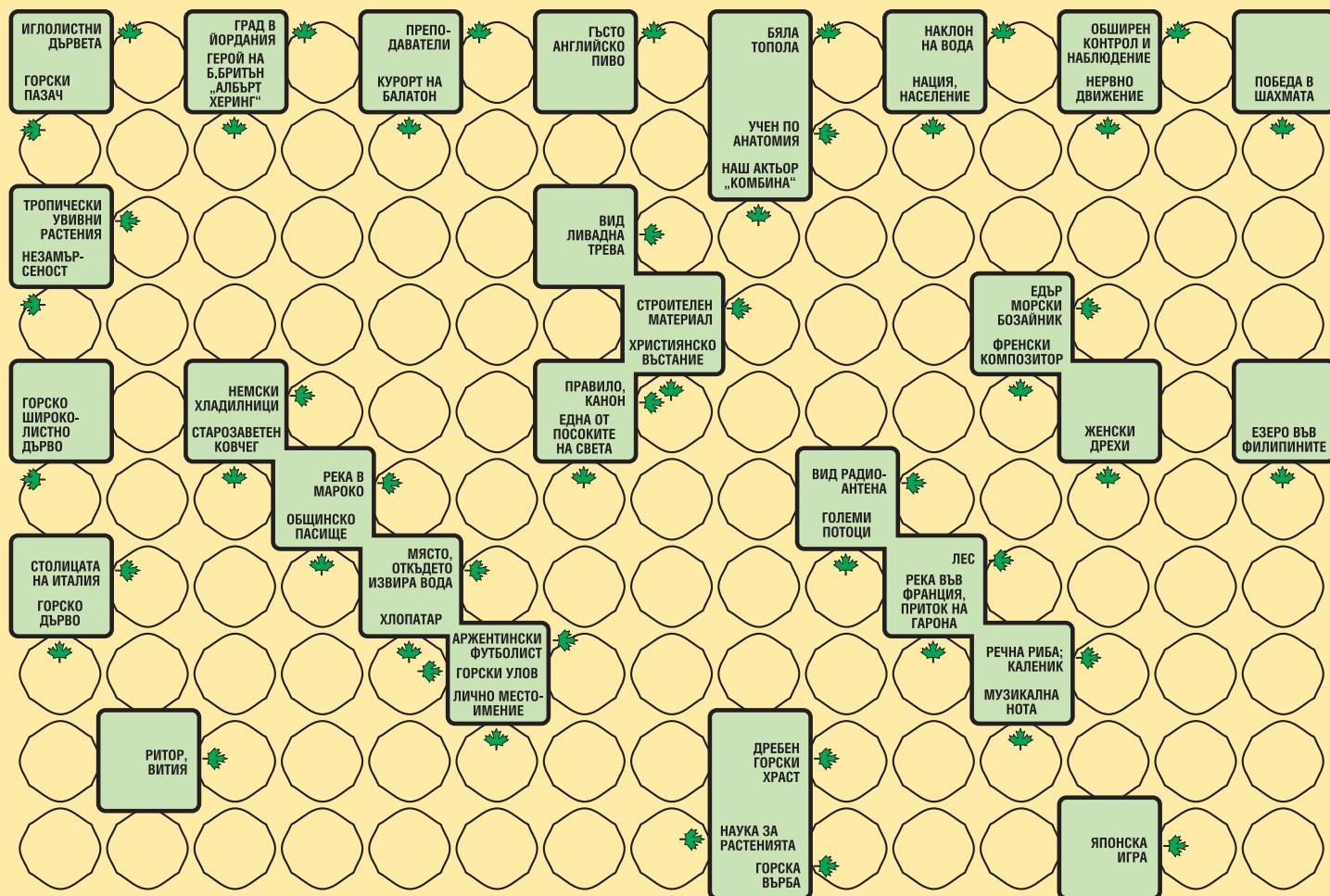
Екотехпродукт ООД
София 1186

ул. „Стар Лозенски път“ №38
тел./факс: 02/979 17 10

тел.: 02/462 70 35, 02/963 25 59, 0899133110

office@ecotechproduct.com

www.wood-mizer.bg, www.ecotechproduct.com

РЕЧНИК: АЛИАН, АНАТА, ИНОТА, ЛАНАО, НИГ, САВ, СИС

СТЕФАН КРЪСТЕВ

ОТГОВОРИ НА КРЪСТОСЛОВИЦАТА ОТ БРОЙ 3/2013:

ВОДОРАВНО: Корона. Акация. Парапет. Квас. Роке. Ене (Александру). Лин. Стан. Мат. „Те“. Ат. Ни. Бук. Чад. Яблан. Габър. Липа. Бадем. Борове.

ОТВЕСНО: Топола. Ура. Ракитак. Корен. Ге (Николай). „На“. Чам. НАП. АБ. Дъб. Кат. Ро. Мак. Стъбло. Цвете. „Лив“. Лиана. Напе. Ясен. „Ина“.

Саморасляци

Старият горски бай Нено Балканджията се прибира след работа и още от вратата жена му подава ютия:

- Айде да изгладим.
- Не се шегувай, това е женска работа.
- Хайде тогава - вика Неновица - свърши мъжката работа.
- Само се шегувах, бе жена, давай ютията.

Малкият внук на бай Нено се оплакал, че го е страх от тъмното.

- Като дете - казал старият горски - и мен ме беше страх от тъмното, а сега, като получавам сметки за тока, ме е страх от светлото.

- Бай Нено, как е английският ти?
- Е, говоря с речник.
- А с хора не пробва ли?

Бай Нено и малкият му внук бързат да хванат автобуса за града.

- Брей, забравих да пукая - сега се старият горски.
- Не се бой, дядо, ще те науча.

- Стига си ги зяпала тия романтични филми - разгразнено викал бай Нено на жена си, - те са вредни, защото жените вярват, че всичко това може да се случи и в реалния живот.

- И с тия, дето ги гледаш посред нощ - отговорила му Неновица - е същото.

ЕВРОПА ПОДПОМАГА БИО ПРОИЗВОДСТВОТО

Земеделските стопани могат да се възползват от възможностите за компенсаторни плащания, които се дават от **мярка 214** „Агроекологични плащания“ по ПРСР 2007-2013 г. Подпомагането, което може да получи един земеделски производител за извършване на определен тип агроекологични дейности, например за зеленчукови култури, вкл. култивирани гъби и картофи, преминали периода на преход е 446 евро/ха, а за зеленчукови култури в период на преход - 547 евро/ха. Стопаните е необходимо да имат сключен договор за контрол и сертификация за биологично производство.

Срокът за подаване на заявленията ще бъде от 1 март до 15 май 2013 г., заедно със заявленията за директни плащания на площ.

enrd.ec.europa.eu

МИНИСТЕРСТВО НА
ЗЕМЕДЕЛИЕТО И ХРАНИТЕ

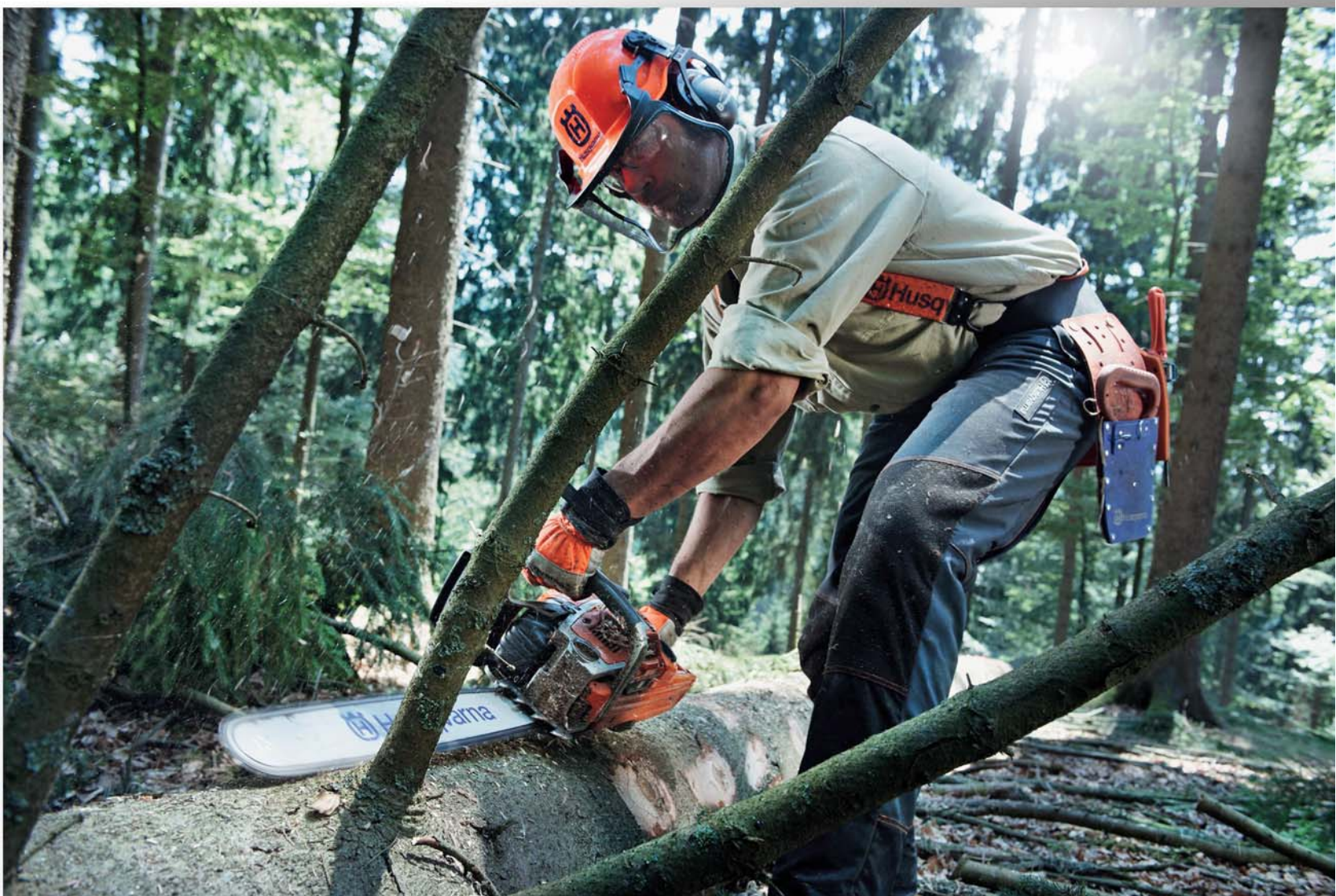
Допълнителна информация и помощ можете да получите на www.prsr.government.bg както и в областните служби за съвети в земеделието, общинските и областните служби по земеделие.

Програма
за развитие на
селските райони
(2007-2013)

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

Европейски земеделски
фонд за развитие на
селските райони:
„Европа инвестира
в селските райони“

ХУСКВАРНА БЪЛГАРИЯ ЕООД

София 1797, ж.к. „Младост“ - 2
бул. „Андрей Ляпчев“ 72
тел: 02 /8099411,
факс: 02 /8099413,
www.husqvarna.bg
e-mail: info@husqvarna.bg